

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Vnitřní trh EU se zaměřením na elektronický obchod

Eva Jirásková

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Eva Jirásková

Podnikání a administrativa

Název práce

Vnitřní trh EU se zaměřením na elektronický obchod

Název anglicky

The European Union's internal market focused on electronic commerce

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je na základě provedené analýzy právní úpravy elektronického obchodování na vnitřním trhu EU a průzkumu trhu spotřebitelů v této oblasti vyhodnotit stav právní úpravy s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie se zaměřením na možné překážky volného pohybu zboží.

Metodika

V teoretické části bude provedena literární rešerše knižních publikací a článků, týkající se vnitřního trhu, 4 svobod a digitálního trhu. Další metodou v teoretické oblasti bude obsahová analýza právní úpravy s následným výkladem právní úpravy související s vnitřním trhem a digitálním trhem.

V praktické části bude proveden rozbor judikatury Soudního dvora Evropské unie, která se týká překážek volného pohybu zboží a elektronického obchodování, přičemž bude využita kvalitativní výzkumná metoda – nástroj dotazníkové šetření – mezi spotřebiteli v oblasti elektronického obchodu.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

vnitřní trh, volný pohyb zboží, elektronický obchod, judikatura, Soudní dvůr Evropské unie

Doporučené zdroje informací

- DVOŘÁK, Jiří. Elektronický obchod. Vyd. 1., Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2004. 82 s. ISBN 80-214-2600-4
- FEREBAUEROVÁ, Růžena, LESKOVCOVÁ, Martina a kolektiv. EU od jednotného evropského aktu k jednotnému digitálnímu trhu. Vyd. 1, České Budějovice, Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2016. 64 s. ISBN 978-80-7556-004-9
- FIALA, Petr, Markéta, PITROVÁ. Evropská Unie. Vyd. 2., doplněné a aktualizované vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2010. 803 s. ISBN 978-80-7325-223-6
- FRIMMEL, Martin. Elektronický obchod: právní úprava. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2002. 321 s. ISBN 80-7175-114-6
- CHROMÝ, Jan. Elektronické podnikání: informace, komunikace, příležitosti. Vyd. 1, Extrasystem Praha, 2013. 263 s. ISBN 978-80-87570-10-4
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu
- ŠÍŠKOVÁ, Naděžda a kol. Evropské právo 2. Jednotný vnitřní trh. Vyd.1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 263 s. ISBN 978-80-7357-949-4
- Zároveň další literatura podle pokynů vedoucí bakalářské práce

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 11. 3. 2019

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 3. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 11. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "**Vnitřní trh EU se zaměřením na elektronický obchod**" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2019 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala své vedoucí bakalářské práce JUDr. Janě Borské, Ph.D., jež svými odbornými radami a podnětnými připomínkami velmi přispěla k dokončení mé bakalářské práce.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá volným pohybem zboží na vnitřním trhu Evropské unie se zaměřením na elektronické obchodování. Teoretická část uvádí vývoj vnitřního trhu Evropské unie, zásady volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu. Dále teoretická část charakterizuje elektronický obchod, jeho vývoj a právní úpravu v České republice a Evropské unii.

V navazující praktické části jsou analyzovány rozsudky Soudního dvora Evropské unie, které se týkají možných překážek volného pohybu zboží na vnitřním trhu Evropské unie a v oblasti elektronického obchodování. Dále byl proveden výzkum s využitím kvalitativní výzkumné metody za využití nástroje dotazníkového šetření mezi českými spotřebiteli. Dotazníkem je zkoumán vztah spotřebitelů k elektronickému nakupování a zkušenosti s takovým nakupováním v jiných zemích Evropské unie. Dále byla ověřována hypotéza, zda čeští spotřebitelé více upřednostňují internetové nakupování v České republice než v jiných zemích Evropské unie. Tato hypotéza byla na základě vyhodnocení dotazníkového šetření potvrzena.

Klíčová slova: Elektronický obchod, judikatura, Soudní dvůr Evropské unie, vnitřní trh Evropské unie, volný pohyb zboží

Abstract

The bachelor's thesis deals with the free movement of goods in the European Union's internal market with the focus on e-commerce. The theoretical part presents the development of the European Union's internal market and the rules of the free movement of goods, services, people and capital. Additionally, the theoretical part defines e-commerce, its development and the legislation in the Czech Republic and in the European Union.

The judgments of the European Court of Justice are analysed in the following practical part. They are concerned with potential barriers to the free movement of goods in the European Union's internal market and to the area of e-commerce. Also, the research was carried out by using the qualitative research method using the questionnaire survey among Czech consumers. The questionnaire explores consumers' attitude to online shopping and their experience with trading in other countries of the European Union. Moreover, a hypothesis was verified, whether Czech consumers prefer online shopping in the Czech Republic prior to other countries of the EU. This hypothesis was confirmed on the basis of the questionnaire.

Keywords: Case law, Court of Justice of the European Union, e-commerce, European Union's internal market, free movement of goods

Obsah

1	Úvod	12
2	Cíl práce a metodika.....	13
2.1	Cíl práce	13
2.2	Metodika	13
2.2.1	Metodika teoretické části práce	13
2.2.2	Metodika vlastní části bakalářské práce	14
3	Teoretická východiska.....	17
3.1	Vnitřní trh Evropské unie.....	17
3.1.1	Úvod do problematiky vnitřního trhu	17
3.1.2	Vývoj vnitřního trhu	18
3.2	Současný stav vnitřního trhu.....	22
3.2.1	Čtyři svobody.....	22
3.2.2	Volný pohyb zboží.....	22
3.2.3	Volný pohyb služeb	24
3.2.4	Volný pohyb osob.....	26
3.2.5	Volný pohyb kapitálu.....	27
3.2.6	Shrnutí.....	27
3.3	Digitální trh	28
3.3.1	Úvod do problematiky digitálního trhu	29
3.3.2	Elektronický obchod	30
3.3.3	Vývoj elektronického obchodu.....	30
3.3.4	Výhody a nevýhody elektronického obchodu	33
3.4	Právní úprava elektronického obchodu.....	35
3.4.1	Právní úprava v Evropské unii.....	35
3.4.2	Právní úprava v České republice	39

3.4.3	Shrnutí.....	41
4	Vlastní práce.....	43
4.1	Překážky volného pohybu zboží	43
4.1.1	Zákaz omezení volného pohybu zboží.....	43
4.1.2	Zákaz kvantitativních překážek	43
4.1.3	Opatření s rovnocenným účinkem kvantitativnímu omezení	44
4.1.4	Článek 36 Smlouvy o fungování Evropské unie	47
4.2	Elektronické obchodování v judikatuře Soudního dvora Evropské unie	52
4.2.1	Rozsudek Apothekerverband.....	52
4.2.2	Rozsudek Dynamic Medien.....	53
4.2.3	Rozsudek Ker-Optika bt	54
4.3	Průzkum zkušeností spotřebitelů s internetovým nákupem v Evropské unii.....	55
4.3.1	Vyhodnocení poznatků získaných dotazníkovým šetřením.....	55
5	Výsledky a diskuze.....	68
5.1	Instituce nabízející pomoc spotřebitelům.....	72
6	Závěr	74
7	Seznam použitých zdrojů	77
8	Přílohy.....	82
8.1	Dotazník	82
8.2	Informace pro spotřebitele ohledně sporů na vnitřním trhu Evropské unie.....	85
8.2.1	Kontakty na Evropské spotřebitelské centrum ČR	85
8.2.2	Formulář pro zahájení mimosoudního řešení spotřebitelského sporu	86

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled plnění dílčích cílů bakalářské práce	16
Tabulka 2: Výhody a nevýhody elektronického obchodování podle autora Petra Suchánka	34
Tabulka 3: Doplnující výhody a nevýhody elektronického obchodování autorkou práce ..	34
Tabulka 4: Přehled nejdůležitějších rozsudků týkající se výkladu ORUKO	46
Tabulka 5: Přehled rozsudků odůvodňovaných čl. 36 SFEU (1. část)	51
Tabulka 6: Přehled rozsudků odůvodňovaných čl. 36 SFEU (2. část)	52
Tabulka 7: Preference internetového nákupu podle věkových kategorií.....	61
Tabulka 8: Vyhodnocení výzkumných otázek.....	72

Seznam grafů

Graf 1: Přístup k internetu domácnosti v letech 2010 a 2016 v zemích EU.....	31
Graf 2: Procento užívání internetu denně dle věku a vzdělání v zemích EU, 2016	32
Graf 3: Uživatelé internetu, kteří si v posledních 12 měsících zakoupili zboží nebo služby na internetu	33
Graf 4: Zastoupení respondentů podle pohlaví.....	56
Graf 5: Zastoupení respondentů podle věkových kategorií	56
Graf 6: Zkušenost s nakupováním na internetu	57
Graf 7: Četnost nákupu na internetu	58
Graf 8: Četnost nákupu na internetu podle pohlaví	59
Graf 9: Výhody internetového nakupování	60
Graf 10: Preference nakupování	60
Graf 11: Porovnání preference formy nakupování podle pohlaví	62
Graf 12: Zkušenost respondentů s nákupem v jiných zemích EU	62
Graf 13: Zkušenost s internetovým nákupem v jiných zemích EU dle věk. kategorií	63
Graf 14: Nakupování zboží v jiných zemích EU.....	64
Graf 15: Výhody internetového nakupování v jiných zemích EU oproti ČR	64
Graf 16: Spokojenost s internetovým nákupem v EU	65
Graf 17: Preference internetového nakupování v EU nebo v ČR.....	66
Graf 18: Důvody respondentů k neuskutečnění internetového nákupu v jiných zemích EU	67

Graf 19: Ochota respondentů nakupovat na internetu v jiných zemích EU při odstranění zmíněných překážek 67

Seznam použitých zkratek

ARPANET	Advanced Research Projects Agency Network
ČR	Česká republika
EHS	Evropské hospodářské společenství
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
Euroatom	Evropské společenství pro atomovou energii
JEA	Jednotný evropský akt
JSDEU	Judikatura Soudního dvora Evropské unie
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
VB	Velká Británie

1 Úvod

Česká republika je součástí Evropské unie od roku 2004. Od té doby může využívat možnosti vnitřního trhu Evropské unie, tedy volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu. Vnitřní trh Evropské unie má v podstatě formu vnitrostátního trhu. Smlouva o fungování Evropské unie zakazuje jakékoliv množstevní či jiná omezení se stejným účinkem u volného pohybu zboží na vnitřním trhu Evropské unie. I tak ale členské státy mohou narazit na překážky, které by mohly tento zákaz omezit. Jedná se především o obchodování, které by mohlo narušit veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost, veřejnou mravnost a ochranu zdraví. Právě v těchto oblastech mohou mít jednotlivé členské státy odlišné vnitrostátní právní předpisy a může docházet ke sporům na vnitřním trhu Evropské unie. Protože Smlouva o fungování Evropské unie konkrétněji nedefinuje termíny opatření s rovnocenným účinkem množstevním omezení, veřejný pořádek, veřejná bezpečnost nebo veřejná mravnost, je třeba odpovědi hledat v rozsudcích judikatury Soudního dvora Evropské unie.

Volný pohyb zboží neznamena pouze možnost vyvážet a dovážet zboží z jednotlivých členských států bez omezení, ale tato zásada se týká i elektronického obchodování. V dnešní době si většina lidí jen těžko dokáže představit svůj život bez internetu. Počet jeho uživatelů stále roste, a s ním i elektronické obchodování. Spotřebitel si při elektronickém nakupování může vybrat z nepřehledného množství internetových obchodů jak na domácím trhu, tak na zahraničním. K zahraničním obchodům mají však čeští spotřebitelé stále určitý respekt. Obavy z tohoto nákupu mohou plynout z neznalosti parametrů takového nakupování. Nakupování na zahraničních internetových obchodech může stejně jako u jiného nakupování přinášet problémy z hlediska uplatňování záruky či vrácení peněz. Takové spory by probíhaly v zahraničí, což může vést k větší obavě českých spotřebitelů takový nákup vůbec uskutečnit a raději hledají možnosti v českých internetových obchodech. Obecně ale řada lidí nezná problematiku elektronického nakupování a z toho důvodu je pro ně nákup v kamenných prodejnách jistotou, na kterou jsou zvyklí.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem teoretické části je zpracování problematiky fungování vnitřního trhu Evropské unie. Dílčím cílem je charakterizovat elektronický obchod a provést analýzu jeho právní úpravy na vnitřním trhu Evropské unie.

Cílem vlastní práce je identifikovat možné překážky volného pohybu zboží jak v klasickém, tak v elektronickém obchodování na vnitřním trhu Evropské unie, a to na základě rozsudků Judikatury Soudního dvora Evropské unie. Dalším dílčím cílem bakalářské práce je pomocí dotazníkového šetření zjistit, jaký je přístup spotřebitelů k elektronickému nakupování a ověření **hypotézy**: Zda čeští spotřebitelé upřednostňují internetové nakupování v České republice před jinými zeměmi Evropské unie. Dále jsou vyhodnoceny následující **výzkumné otázky**: Z jakého důvodu spotřebitelé nenakupují na internetu v jiných zemích Evropské unie? Co spotřebitelé nejvíce nakupují po internetu v jiných zemích Evropské unie? Byli spotřebitelé s nakupováním po internetu v jiných zemích Evropské unie spokojeni? Nakupují spotřebitelé raději na internetu nebo v kamenných prodejnách?

2.2 Metodika

2.2.1 Metodika teoretické části práce

V první fázi zpracovávání bakalářské práce budou shromážděny potřebné prameny, které jsou nutné k vypracování teoretické části práce, jenž se zabývá problematikou vnitřního trhu Evropské unie a elektronického obchodu. Jedná se o odbornou literaturu, internetové zdroje, právní předpisy a judikaturu. Primárním právním předpisem, na kterém je tato bakalářská práce postavena je Smlouva o fungování Evropské unie, a to zejména Hlava I a II této smlouvy. V celé bakalářské práci bude využito metody citování v poznámce pod čarou.

V teoretické části bude nejprve nastíněn vývoj vnitřního trhu Evropské unie a budou definovány základní pojmy charakteristické pro vnitřní trh Evropské unie, kterými jsou volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu. Největší pozornost bude věnována

rozboru právní úpravy volného pohybu zboží, která je zakotvena ve Smlouvě o fungování Evropské unie. Jedná se především o články 34, 35 a 36 Smlouvy o fungování Evropské unie, které jsou stěžejní pro vypracování vlastní části bakalářské práce. V závěru této kapitoly bude vypracováno shrnutí získaných poznatků.

V další části bude vymezen pojem elektronický obchod a bude provedena metoda komparace výhod a nevýhod elektronického obchodování oproti nakupování v kamenných prodejnách, a to jak ze strany prodejce, tak ze strany spotřebitele. Klíčovou literaturou zde bude kniha Podnikání a obchodování na internetu od autora Petra Suchánka. Tato kniha je z roku 2008, proto budou následně autorkou práce přidány vlastní poznatky z této oblasti.

V poslední části teoretické práce bude roztržiděna právní úprava elektronického obchodování v Evropské Unii a České republice podle časového hlediska, přičemž největší pozornost bude věnována Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES, která je klíčovým právním předpisem pro elektronický obchod na vnitřním trhu Evropské unie. Na závěr bude provedena syntéza ze získaných poznatků z obou kapitol (3.3 a 3.4)

2.2.2 Metodika vlastní části bakalářské práce

Praktická část práce se bude skládat ze dvou částí. V první části bude provedena metoda analýzy jednotlivých rozsudků Soudního dvora Evropské unie, které se týkají možných překážek volného pohybu zboží. Tento rozbor proběhne v několika úrovních. První úroveň rozboru rozsudků bude z hlediska nejasného výkladu zákazu opatření s rovnocenným účinkem množstevním omezením. Další bude z hlediska možného omezení volného pohybu zboží odůvodnitelné článkem 36 Smlouvy o fungování Evropské unie. Poslední úroveň bude rozbor rozsudků týkajících se přímo sporů v elektronickém obchodování na vnitřním trhu Evropské unie.

V další části práce proběhne výzkum mezi českými spotřebiteli. Výzkum může být proveden kvantitativní nebo kvalitativní metodou. Autor Reichel stručně vymezuje tyto metody následovně. *„Kvantitativní přístup předpokládá, že fenomény sociálního světa (různé jeho aspekty, objekty, procesy ad.), které činí předmětem zkoumání jsou svým způsobem měřitelné, či minimálně nějak tříditelné, uspořádatelné. Pak je analyzuje statistickými metodami se záměrem ověřit platnost představ o výskytu nějakých*

charakteristik zkoumaných fenoménů.“¹ Oproti tomu kvalitativní přístup „představuje řadu rozdílných postupů, které se snaží najít porozumění zkoumanému sociálnímu problému. Pokoušejí se určitý fenomén (prvek, aspekt, proces apod.) nahlížet v pro něj autentickém prostředí a vytvářet jeho obraz v co možná nejkompexnější podobě včetně podob jeho vztahů.“² Pro účel této bakalářské práce bude využito kvalitativní metody využitím **nástroje dotazníku**. Dotazník se bude týkat oblasti elektronického nakupování. Aby zasáhl vhodnou cílovou skupinu, bude proveden v elektronické formě a umístěn na sociální síť a zaslán prostřednictvím e-mailu. Dotazník bude postaven na získání dat pro vyhodnocení **hypotézy**, zda čeští spotřebitelé upřednostňují internetové nakupování v České republice před jinými zeměmi Evropské unie. Do přílohy č. 1 této bakalářské práce budou založeny otázky, pokládané v dotazníku. Specifika respondentů budou zjištěna pomocí identifikačních otázek na pohlaví a věkovou kategorii. Otázky budou segregovány do následujících oblastí podle odpovědí respondentů: zkušenost s internetovým nakupováním, preference formy nakupování, zkušenost s internetovým nakupováním v jiných zemích Evropské unie a preference internetového nákupu v České republice či v jiných zemích Evropské unie. Na tomto základě budou pak vyhodnoceny **výzkumné otázky**, které jsou následující: Z jakého důvodu spotřebitelé nenakupují na internetu v jiných zemích Evropské unie? Co spotřebitelé nejvíce nakupují po internetu v jiných zemích Evropské unie? Byli spotřebitelé s nakupováním po internetu v jiných zemích Evropské unie spokojeni? Nakupují spotřebitelé raději na internetu nebo v kamenných prodejnách?

Vyhodnocení získaných dat bude provedeno pomocí přehledných grafů a tabulek a na tomto základě bude ověřena hypotéza a zodpovězeny výzkumné otázky.

¹ REICHEL, Jiří, *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*, Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6 str. 40

² REICHEL, Jiří, *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*, Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6 str. 40

Tabulka 1: Přehled plnění dílčích cílů bakalářské práce

Dílčí cíl	Metodika	Zdroje	Tazatelské otázky
DC 1 – Zpracování problematiky fungování vnitřního trhu EU	Analýza dokumentů	Odborná literatura Právní předpisy Judikatura Internetové zdroje	1. Jak probíhal vývoj vnitřního trhu EU? 2. Jaké jsou základní principy fungování vnitřního trhu?
DC 2 – Shrnutí teoretických poznatků týkajících se elektronického obchodu	Analýza dokumentů	Odborná literatura Právní předpisy Internetové zdroje	1. Co je elektronický obchod? 2. Jaké jsou jeho výhody a nevýhody? 3. Jaká je jeho právní úprava v EU a ČR?
DC 3 – Identifikace možných překážek ve volném pohybu zboží na vnitřním trhu EU	Analýza dokumentů	Právní předpisy Judikatura	1. Jaké jsou překážky ve volném pohybu zboží na vnitřním trhu EU? 2. Jaké spory řešil SDEU v oblasti elektronického obchodování?
DC 4 – Postoj českých spotřebitelů k internetovému nakupování a zkušenosti s takovým nákupem v jiných zemích EU	Kvalitativní metoda (dotazník)	Vlastní dotazníkové šetření prostřednictvím Google Formuláře	1. Z jakého důvodu spotřebitelé nenakupují na internetu v jiných zemích Evropské unie? 2. Co spotřebitelé nejvíce nakupují po internetu v jiných zemích Evropské unie? 3. Byli spotřebitelé s nakupováním po internetu v jiných zemích Evropské unie spokojeni? 4. Nakupují spotřebitelé raději na internetu nebo v kamenných prodejnách?

Zdroj: vlastní zpracování

3 Teoretická východiska

Teoretická východiska v oblasti elektronického obchodování jsou upravována jak českou, tak evropskou právní úpravou. Česká republika (ČR) je součástí Evropské unie (EU), tudíž její legislativa musí reagovat na zavedené právní předpisy EU. Základem pro tuto teoretickou část je tedy specifikace vnitřního trhu EU, charakteristika elektronického obchodu a právní úprava v této oblasti.

3.1 Vnitřní trh Evropské unie

Základní podmínky pro elektronické obchodování v EU jsou stejné jako pro klasické obchodování. Je tedy třeba nejprve charakterizovat vnitřní trh EU, místo, kde takové obchodování probíhá. Principy vnitřního trhu EU a jeho vývoj je důležité znát pro pochopení a vypracování vlastní části práce.

3.1.1 Úvod do problematiky vnitřního trhu

Vnitřní trh je evropský hospodářský prostor mezi jednotlivými členskými zeměmi EU, kde jsou uplatňovány tzv. čtyři svobody, které jsou zakotveny ve Smlouvě o fungování Evropské Unie (SFEU). Svobody volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu. Zjednodušeně řečeno, 28 států, které v současné době tvoří EU, mohou cestovat, podnikat, pracovat, studovat, nakupovat, spořit, investovat nebo například pobírat důchod za určitých podmínek v kterékoli zemi EU. Cíle vnitřního trhu můžeme uvést dva, ekonomický a politický. *„Ekonomický usiluje o zvýšení a udržení ekonomické prosperity odstraněním překážek, které brání využití ekonomického potenciálu jeho účastníkům a na tomto základě zvyšovat životní úroveň, kvalitu života. Politický – přispět ke stále užšímu spojení evropských národů, což pomůže odstranit staleté politické soupeření na evropském kontinentu.“*³

Jednotný trh, vnitřní trh či společný trh. O rozlišení termínu nebo přesnější specifikaci se pokoušelo několik autorů. Například Hefferman odlišuje termín jednotný trh

³ Urban, L., Základní informace o vnitřním trhu. Úřad vlády České republiky [online]. [cit. 2018-05-29]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8739/sekce/zakladni-informace-o-vnitrnim-trhu/>

(single market) a společný trh (common market). Podle jeho teorie můžeme jednotný trh chápat jako celní unii postrádající netarifní a jiné omezení pohybu zboží. Společný trh je pak dle jeho teorie prostorem s volným pohybem všech čtyř svobod.⁴ Autoři Tichý, Rainer a ostatní ve své publikaci Evropské právo vymezují pojem společný trh jako volný pohyb všech čtyř svobod, kde zároveň existují společná pravidla hospodářské soutěže. Na vnitřním trhu podle nich neexistují žádné překážky pro volný pohyb všech čtyř faktorů a je téměř stejný jako trh vnitrostátní.⁵

Při studování vývoje Evropské integrace se tedy setkáváme s termíny společný trh, jednotný trh či vnitřní trh. Pro účely této bakalářské práce bude používán termín vnitřní trh i v případě, že bude použit v souvislosti s dobou, kdy nesl jiný název.

Stejně tak budeme pro účely této práce používat termín Soudní dvůr Evropské unie, který je oficiálně uveden v Lisabonské smlouvě z roku 2007 i přesto, že před tím byly užívány názvy Evropský soudní dvůr či Soudní dvůr (Evropských společenství).

Dále je třeba uvést, že při rozboru rozsudků bude použito číslování článků ze současně platící SFEU.

3.1.2 Vývoj vnitřního trhu

Počátky vnitřního trhu zasahují až do roku 1950, kdy Robert Schuman, francouzský ministr zahraničí, navrhl 9. května založení organizace, která by spravovala německou a francouzskou těžbu uhlí a oceli, jejich společný trh a podmínky výroby a prodeje těchto produktů. Tím položil základy evropské integrace. Hovoříme o reakci na druhou světovou válku, kdy se státy snažily vypořádat s následky války a snahou podobným událostem do budoucna zabránit. Zvláště pak opětovnému konfliktu mezi Francií a Německem. Francie se po skončení druhé světové války snažila, aby byla oslabena politická a ekonomická moc Německa, čímž sama mohla restrukturalizovat vlastní ekonomiku.⁶

Sjednocení Evropy mělo přinést hospodářskou stabilitu a prosperitu. Dosáhnout toho se mělo skrz společný trh, který povede k intenzivnímu obchodu a efektivnímu

⁴ FIALA, Petr, PITROVÁ, Markéta. *Evropská Unie*. Vyd. 2., doplněné a aktualizované vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2010. 803 s. ISBN 978-80-7325-223-6 str. 421

⁵ TICHÝ, Luboš a kolektiv. *Evropské právo*. Vyd. 4., Praha: C.H. Beck, 2011. 953 s. ISBN 978-80-7400-333-2 str. 402

⁶ PLECHANOVÁ, Běla. *Institucionální vývoj Evropské unie od Maastrichtské smlouvy k východnímu rozšíření, hledání rovnováhy mezi společenstvím a jeho členskými státy*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2004. 355 s. ISBN 80-246-0800-0 str. 24

ekonomickému chování. Důsledkem toho vzniklo 18. dubna 1951 Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO), neboli byla podepsána Pařížská smlouva. Mezi skutečnosti, které Pařížská smlouva vylučuje, patří, dle čl. 4 Smlouvy o založení ESUO, dovozní nebo vývozní cla, praktiky, které vedou k diskriminaci mezi výrobcí nebo uživateli či státní subvence a praktiky vedoucí k rozdělení trhů.⁷

Dne 25. března 1957 byly v Římě podepsány smlouvy o Evropském hospodářském společenství (EHS) a Evropském společenství pro atomovou energii (Euroatom). Jako primární cíl bylo ve čl. 1 Smlouvy o založení Euroatomu uvedeno zlepšení vztahů s ostatními zeměmi a zvýšení životní úrovně v členských státech, a to vytvořením takových podmínek, které jsou nutné pro budování a růst jaderného průmyslu.⁸ Mezi jednotlivé činnosti, které uvádí čl. 2 Smlouvy o založení Euroatomu, patří zejména rozvíjení výzkumu, stanovení bezpečnostních norem, podněcování podnikatelské iniciativy, zásobování uživatelů společenství rudami a jinými palivy nebo například zajišťování odbytu a přístup k nejlepším technickým prostředkům.⁹

Hlavní pilíře EHS jsou, dle čl. 3 ve Smlouvě o založení EHS, odstranění cel a množstevních omezení dovozu a vývozu zboží, společný celní sazebník, společné obchodní politiky vůči třetím zemím, odstranění překážek volného pohybu osob, služeb a kapitálu mezi členskými státy.¹⁰

Společný trh měl být podle čl. 8 Smlouvy o založení EHS vytvořen v následujících dvanácti letech a jeho prvním krokem měla být celní unie.¹¹ Konec období měl tedy nastat k 31. prosinci 1969, ale celní unie bylo dosaženo již v červenci 1968. Dokončení vzniku celní unie předcházela dohoda o sloučení institucí všech tří existujících společenství, tzv. Slučovací smlouva, která slučovala ESUO, EHS a Euroatom. Smlouva vstoupila v platnost 1. července 1967. Jak již bylo zmíněno výše, podařilo se dosáhnout celní unie, zahrnující volný pohyb zboží mezi členskými státy (i když stále zde byly určité daňové či technické překážky), společný celní sazebník, společnou obchodní politiku vůči třetím státům, volný pohyb pracovníků, volný pohyb služeb (systém licencí – zvláštní povolení

⁷ Článek 4, Smlouva o založení ESUO ze dne 18.4. 1951 [online]. [cit. 2018-06-20].

Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/753-smlouva_o_esuo.pdf

⁸ Článek 1, Smlouva o založení Euroatomu ze dne 25.3. 1957 [online]. [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/757-smlouva_o_euratom.pdf

⁹ Článek 2, Smlouva o založení Euroatomu ze dne 25.3.1957 [online]. [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/757-smlouva_o_euratom.pdf

¹⁰ Článek 3, Smlouva o založení EHS ze dne 25.3. 1957 [online]. [cit. 2018-06-20].

Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/754-smlouva_o_es.pdf

¹¹ Článek 8, Smlouva o založení EHS ze dne 25.3.1957 [online]. [cit. 2018-06-20].

Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/754-smlouva_o_es.pdf

pro určité druhy služeb), volný pohyb kapitálu. V tomto stavu společného trhu lze již vypozařovat pevné kořeny pro současný vnitřní trh.¹²

Avšak od osmdesátých let byl podroben kritice za stagnaci a malou integritu národních trhů členských států, kvůli neodstranění všech překážek fyzických (kontroly na hranicích) i technických.¹³

Pojem jednotný vnitřní trh se začal používat v souvislosti s nutností vyřešit překážky volného trhu. Výsledkem byla tzv. Bílá kniha, která byla zveřejněna Evropskou komisí 14. června 1985. Jejím hlavním autorem byl Arthur Cockfield. Bylo v ní zaznamenáno 279 překážek a uváděla opatření k jejich odstranění. Překážky byly rozděleny do 3 druhů – odstranění překážek materiálních (kontroly na vnitřních hranicích), technických (předpisy na technické parametry výrobků) a daňových (nepřímé daně).¹⁴

Dne 17. února 1986 byl v Lucemburku a 28. února v Haagu podepsán Jednotný evropský akt (JEA), který stál na základech Bílé knihy a vstoupil v platnost 1. července 1987. Jeho cíl je dle čl. 1 JEA přispívání Evropských společenství k dosažení pokroku na cestě k evropské jednotě.¹⁵ V čl. 13 JEA najdeme definici jednotného vnitřního trhu, která je v následujících letech v dalších smlouvách často přejímána. „*Vnitřní trh zahrne oblast bez vnitřních hranic, v níž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu v souladu s ustanovením této smlouvy.*“¹⁶ Tento vnitřní trh měl být postupně vytvářen a zaveden 1. ledna 1993.

K pokroku v událostech týkajících se evropské integrace přispěla i situace v Evropě na přelomu 80. a 90. let. Konec studené války, rozpad komunistických režimů a sjednocení Německa, všechny tyto události urychlily jednání o integraci evropských států. Jednalo se o konference o hospodářské a měnové unii a politické unii. Ty vyústily v podepsání Smlouvy o Evropské Unii (SEU) roku 1992. V čl. B SEU byly stanoveny následující cíle: podpora hospodářského a sociálního pokroku vytvořením prostoru bez vnitřních hranic, zavedením hospodářské a měnové unie, která v konečném důsledku zahrne i jednotnou

¹² Smlouva o zřízení společné Rady a společné komise Evropských společenství ze dne 8.4. 1965 [online]. [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/761-slučovaci_smlouva.pdf

¹³ PLECHANOVÁ, Běla. *Institucionální vývoj Evropské unie od Maastrichtské smlouvy k východnímu rozšíření, hledání rovnováhy mezi společenstvím a jeho členskými státy*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2004. 355 s. ISBN 80-246-0800-0 str. 89

¹⁴ ŠÍŠKOVÁ, Naděžda a kol., *Evropské právo 2. Jednotný vnitřní trh*. Vyd.1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 263 s. ISBN 978-80-7357-949-4 str. 17-18

¹⁵ Článek 1, JEA ze dne 17. a 28. 2. 1986 [online]. [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/2/763-jea.pdf>

¹⁶ Článek 13, JEA ze dne 17. a 28.2. 1986 [online]. [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/2/763-jea.pdf>

měnu, dále mezinárodně potvrzovat svou identitu prováděním společné zahraniční a bezpečnostní politiky, která by mohla vést až ke společné obraně, upevňovat ochranu práv a zájmů příslušníků členských států zavedením občanství Evropské unie, rozvíjet spolupráci v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí a v plném rozsahu zachovávat právní řád EU.¹⁷ Nově tedy ve SEU najdeme úsilí o zavedení společné evropské měny nejpozději do roku 1999, více práv pro Evropský parlament (například spolumozhodování, právo na souhlas ke všem důležitým mezinárodním smlouvám), ochranu spotřebitelů, zdravotnickou politiku, dopravní spojení, spolupráci ve vzdělávání, kultuře nebo například spolupráci v otázkách vnitřní politiky a justice.¹⁸ V oblasti volného pohybu osob se zlepšily možnosti zaměstnávání pracovníků na vnitřním trhu. Článek 123 SEU uvádí zřízení Evropského sociálního fondu, který bude mít zájem o rozšiřování možností zaměstnávání pracovníků, zvyšovat jejich geografickou mobilitu a zjednodušovat přizpůsobování změn v průmyslu tím, že bude podporovat odborné vzdělávání a rekvalifikaci.¹⁹ Další pozitivum pro pracovníky je uvedeno v čl. 57 SEU a jedná se o vzájemné uznávání diplomů, osvědčení a jiných kvalifikačních dokladů.²⁰ Co se týká kapitálu, čl. 73b SEU jasně zakazuje všechna omezení pohybu kapitálu i omezení plateb jak mezi členskými státy, tak i třetími zeměmi.²¹

Členské státy musí dle čl. 73 h SEU povolovat platby týkající se pohybu zboží, služeb a kapitálu v měně členského státu, kde je věřitelovo bydliště a nesmí zavádět žádná nová omezení převodů spojených s neviditelnými transakcemi.²² Současně je zřízen Evropský systém centrálních bank, který je složen z Evropské centrální banky a národních centrálních bank.

¹⁷ Článek B, SEU ze dne 7.2. 1992 [online]. [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/758-smlouva_o_eu_puvodni_verze.pdf

¹⁸ Komise Evropských společenství, *Evropská unie*, Vyd. 1. Praha: VICTORIA PUBLISHING a.s., 1994. 52 s. ISBN: 80-85865-53-X

¹⁹ Článek 123, SEU ze dne 7.2.1992 [online]. [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/758-smlouva_o_eu_puvodni_verze.pdf

²⁰ Článek 57, SEU ze dne 7.2.1992 [online]. [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/758-smlouva_o_eu_puvodni_verze.pdf

²¹ Článek 73 b, SEU ze dne 7.2.1992 [online]. [cit. 2018-08-28]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/758-smlouva_o_eu_puvodni_verze.pdf

²² Článek 73 h, SEU ze dne 7.2.1992 [online]. [cit. 2018-08-28]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/758-smlouva_o_eu_puvodni_verze.pdf

3.2 Současný stav vnitřního trhu

Vnitřní trh zaznamenal dlouhý a složitý vývoj, který byl nutný k vypracování se až do současné podoby, kdy jeho fungování stojí na pevných základech. Tyto základy jsou čtyři svobody, které garantují volný pohyb čtyř svobod na území vnitřního trhu EU.

3.2.1 Čtyři svobody

Vnitřní trh je postaven na tzv. čtyřech svobodách. Volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu. Jak již bylo zmíněno výše, tyto svobody jsou zakotveny v SFEU. Utvoření vnitřního trhu založeného na čtyřech svobodách prohloubilo závislost jednotlivých členských států mezi sebou, kdy značná část obchodů probíhá mezi státy EU. V souvislosti s rozšířením informačních technologií začínají někteří autoři hovořit i o páté svobodě vnitřního trhu, a to o volném pohybu poznatků.²³

3.2.2 Volný pohyb zboží

Zásada volného pohybu zboží umožňuje svobodně vyvážet a dovážet zboží bez cel a poplatků mezi členskými státy, tak i zároveň udává společné celní podmínky vůči třetím zemím. Základem pro volný pohyb zboží je celní unie. Celní unie vznikla v roce 1968 v rámci EHS a rozšířila ekonomickou integraci o společnou celní politiku zahrnující společný celní sazebník vůči třetím zemím. Navazovala na zónu volného obchodu a vyústila až ve společný trh. U volného pohybu zboží tedy můžeme hovořit o prvku vnějším a vnitřním. Vnitřní prvek zastupuje zóna volného pohybu, kde by měly být odstraněny překážky (zrušení tarifních i kvantitativních obchodních omezení) pouze mezi členskými státy, ale vůči třetím zemím si každý stát určuje svoje kvóty a celní podmínky. Společný trh už ale ukládá státům i společný celní tarif vůči ostatním státům. Cílem je dle čl. 32 SFEU podpora obchodu mezi členskými státy i třetími zeměmi, zvýšení konkurenceschopnosti podniků, zabránit narušení pravidel hospodářské soutěže u konečných výrobků a zajištění racionálního rozvoje výroby a rozšíření spotřeby v EU.²⁴ Celní unie je tedy prostor, kde jsou odstraněna cla, kvóty a jiné překážky v rámci obchodu

²³ Urban, L. 5 svoboda – volný pohyb poznatků. Úřad vlády České republiky [online]. [cit. 2018-08-28]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8738/sekce/5-svoboda---volny-pohyb-poznatku/>

²⁴ Článek 32, SFEU ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

s ostatními státy EU a pro obchod s třetími zeměmi je dán společný celní sazebník, kdy vybrané clo pak putuje do společného rozpočtu EU. Společný celní sazebník je stanoven Radou na návrh Komise a je pravidelně obměňován. Definici výrobků najdeme uvedenou v čl. 23 SFEU „*Za výrobky ve volném oběhu v členském státě se pokládají ty výrobky, které pocházejí ze třetích zemí, u kterých byly v tomto členském státě splněny dovozní náležitosti a zaplacená cla a poplatky s rovnocenným účinkem a u kterých nedošlo k plnému a ani částečnému navrácení těchto cel a poplatků.*“²⁵ Pokud se tedy na území EU dostane výrobek ze třetí země, který splňuje všechny dovozní náležitosti, je s ním nakládáno jako s unijním zbožím a může se volně pohybovat po vnitřním trhu.

Článek 30 SFEU upravuje zákaz veškerých cel a ostatních poplatků se stejným nebo podobným účinkem.²⁶ To je základní pravidlo pro volný pohyb zboží a není dovolena žádná výjimka. Ve smlouvě ale nenajdeme bližší určení pro pojem ostatní poplatky se stejným účinkem. Nejjednodušeji jsou dávky s rovnocenným účinkem vyloženy v rozsudku Soudního dvora Evropské unie (SDEU) 3/69 Social Fonds voor de Diamantarbeiders a to jako „*kterákoliv peněžní dávka, bez ohledu na její výši, uložena na základě přechodu zboží přes hranici.*“²⁷

Nejlépe vyloženou definici pro tuto skutečnost lze nalézt v judikatuře SDEU ve věci Komise vs. Itálie jako „*jakýkoliv peněžitý poplatek, ačkoliv je minimální, bez ohledu na jeho pojmenování a způsob uplatňování, jednostranně uvalený na domácí nebo zahraniční zboží z důvodu skutečnosti, že překračuje státní hranice, jež není clem v pravém slova smyslu, představuje poplatek s rovnocenným účinkem, i když není vybíráný ve prospěch státu, nemá žádný diskriminační ani ochranný účinek a zdaněný výrobek nekonkuruje domácí výrobě.*“²⁸

Definici zboží ve SFEU nenajdeme. Bližší specifikaci nám udává judikatura SDEU, kde rozsudek Komise vs. Itálie zboží definuje jako statky, jejichž hodnotu můžeme vyčíslit

²⁵ Článek 29, SFEU ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

²⁶ Článek 30, SFEU ze dne 3.12.2007 [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

²⁷ Rozsudek SDEU ze dne 1. července 1969, ve spojené věci sp. zn. C-2 a 3/69 (Social Fonds voor de Diamantarbeiders) [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-2/69&language=cs>

²⁸ Rozsudek SDEU ze dne 1. července 1969, sp. zn. C-24/68 (Commission of the European Communities v Italian Republic) [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61968CJ0024&lang1=cs&type=TEXT&ancre=>

v penězích a můžou se stát předmětem obchodní transakce.²⁹ V SFEU je užíván jak termín zboží, tak i výrobek. Můžeme tedy říct, že ve SFEU jsou používána jako synonyma. V jiných judikátech můžeme najít další upřesnění pojmu zboží jako umělecká díla, počítačové programy, předměty duševního vlastnictví, elektřina, voda nebo i odpad. Naopak zbožím není to, s čím je obchodovat zakázáno – drogy, lidské orgány atd.³⁰

Články 34 a 35 SFEU zakazují veškeré omezení pohybu zboží v EU, kde kromě zákazu vybírání cel a poplatků jsou také zakázána i kvantitativní omezení dovozu a vývozu i jiná omezení se stejným účinkem.³¹ To se ale nemusí týkat dle čl. 36 SFEU omezení vývozu nebo dovozu, která jsou ospravedlnitelná „*veřejnou mravností, veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností, ochranou zdraví a života lidí a zvířat, ochranou rostlin, ochranou národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu, nebo ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví.*“³² Tato omezení se ovšem nesmí zneužívat k diskriminaci nebo skrytému omezování obchodu mezi jednotlivými členskými státy. Pokud ale byly EU přijaty právní předpisy, jež tato omezení nepřipouštějí, přestávají tato omezení být ospravedlnitelná.³³

3.2.3 Volný pohyb služeb

Volný pohyb služeb umožňuje provozovat samostatně výdělečnou činnost, zakládat a řídit podniky se snahou provozovat trvalou nepřetržitou činnost za stejných podmínek. Právnícké osoby, samostatně výdělečně činné osoby a osoby vykonávající svobodná povolání pak tedy mohou vykonávat hospodářskou činnost v jiném státě Evropské unie. Tím by měla být odstraněna diskriminace na základě státní příslušnosti.³⁴ Hospodářská činnost zahrnuje podle čl. 57 SFEU hlavně činnosti průmyslové povahy, činnosti obchodní

²⁹ Rozsudek SDEU ze dne 10.12.1968, sp. zn. C-7/68 (Commission of the European Communities v Italian Republic) [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61968CJ0007&lang1=cs&type=TXT&ancre=>

³⁰ ŠÍŠKOVÁ, Naděžda a kol., *Evropské právo 2. Jednotný vnitřní trh*. Vyd.1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 263 s. ISBN 978-80-7357-949-4 str.22

³¹ Články 34-35, SFEU ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z:

http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

³² Článek 36, SFEU ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-08-30]. Dostupné z:

http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

³³ Maciejewski, M. *Volný pohyb zboží*. Evropský parlament [online]. [cit. 2018-08-30].

Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_2.1.2.html

³⁴ Maciejewski, M. *Svoboda usazování a volný pohyb služeb*. Evropský parlament. [online]. ©2018 [cit. 2018-11265]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/40/svoboda-usazovani-a-volny-pohyb-sluzeb>

povahy, řemeslné činnosti a činnosti v oblasti svobodných povolání.³⁵ Osoba provozující podnikatelskou činnost v jiném státě EU má pak stejná práva a povinnosti, jaké má daný stát ustanovený pro své státní příslušníky. Z pravomoci provozovat vlastní výdělečnou činnost v EU nejsou úplně vyřazeni ani příslušníci třetích zemí. Článek 56 SFEU hovoří i o možnosti rozšířit smlouvu i na příslušníky třetích zemí, kteří jsou usazeni v EU.³⁶

Roku 2006 byla přijata směrnice o službách, která měla za úkol dotvořit vnitřní trh usnadněním přeshraničního, popřípadě vnitrostátního poskytování služeb. Jejím cílem je vytvořit otevřený jednotný trh služeb a zajistit vysokou kvalitu poskytovaných služeb spotřebitelům. Hlavním bodem je zjednodušování administrativy a modernizace. Zřizují se jednotná kontaktní místa (odpadá obcházení více státních institucí), a to i prostřednictvím elektronických prostředků. Tyto předpisy se pak uplatňují i na vnitrostátní rovině. Dalším bodem směrnice je vzájemné uznávání, kdy členské státy mají povinnost respektovat právo osob usazených v jiných státech a nesmí jejich výkon služeb omezovat. Obzvláště nesmí požadovat na poskytovateli služby, aby se usadil na jejich území, registraci u profesních sdružení hostitelského státu či aby nutně měl průkaz totožnosti daného státu. Určitá omezení jsou přijatelná, pokud nejsou diskriminační nebo pokud nejsou potřebná z důvodu ochrany veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti, veřejného zdraví nebo životního prostředí.³⁷

Službou, jak již bylo zmíněno, se rozumí zejména činnosti průmyslové, řemeslné, obchodní a činnosti svobodných povolání poskytované za určitou úplatu, a to jak peněžitou, tak nepeněžitou (naturální). To vylučuje určité charitativní aktivity či jiné služby jako je zdravotnictví či vzdělávání. Pokud je kupříkladu zdravotnická služba soukromá a je za ní regulérně placeno, jedná se o službu ve smyslu SFEU. Článek 51 SFEU pak také vylučuje vykonávat činnosti, které jsou spojeny s výkonem veřejné moci.³⁸ Další výjimku pak představují služby týkající se dopravy. Ty upravuje SFEU zvláště v HLAVĚ VI. Jiná zvláštní pravidla najdeme také v odvětvích, kde působí státní monopoly, jako pošta, energetika, železniční doprava či telekomunikace. Pro tyto

³⁵ Článek 57, SFEU ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

³⁶ Článek 56, SFEU ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

³⁷ ŠÍŠKOVÁ, Naděžda a kol., *Evropské právo 2. Jednotný vnitřní trh*. Vyd.1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 263 s. ISBN 978-80-7357-949-4 str. 42

³⁸ Článek 51, SFEU ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

služby jsou vydávány tzv. sektorové směrnice, které pomáhají odstraňovat monopoly a umožnit efektivní hospodářskou soutěž.

EU povoluje volný pohyb služeb i pro ty kontroverznější, jako je například prostituce, provádění potratů či hazard. V tom nechává státům volnou ruku. Pokud je v domovském státě služba povolena, je možno ji na tomto území provádět. EU však apeluje na vhodnost a přiměřenost. To, že EU dává členským státům v tomto ohledu volnost, dokazuje například rozsudek v kauze Schindler, který jedná o vhodnosti hry laserdrome, jenž simuluje zabíjení lidí. V rozsudku můžeme najít, že SDEU nechává na uznání každého členského státu, jak se bude stavět k tématům morálním, náboženským, kulturním či k oblastem, které mohou skýtat určitá nebezpečí pro společnost.³⁹

3.2.4 Volný pohyb osob

Zásada volného pohybu osob poskytuje možnost volného pohybu do jiné země EU za účelem pracovat či usadit se v ní za stejných podmínek jako občan domácí země. Konkrétněji tedy každý občan může podnikat, vykonávat zaměstnání, ucházet se o zaměstnání, studovat a zároveň i v dané zemi po ukončení některé z těchto činností zůstat. Občan EU může všechny tyto možnosti využívat, pokud, jak uvádí čl. 45 SFEU, při tom nebude ohrožena veřejná bezpečnost, veřejný pořádek a ochrana zdraví.⁴⁰ Volný pohyb osob tedy odstraňuje jakékoliv bariéry u pracovníků členských států na základě státní příslušnosti. Výjimkou této zásady je, že nesmí být vykonáváno zaměstnání ve veřejné správě, tzn. např. v politice, armádě či policii. Pokud se ovšem jedná o zaměstnání ve veřejném sektoru např. v administrativní oblasti či údržby, omezení na zaměstnání ve veřejné správě neplatí.⁴¹

V čl. 45 SFEU se primárně hovoří o volném pohybu pracovníků. Pojem pracovník ovšem ve smlouvě SFEU není definován. Charakteristiku pro pracovníka můžeme nalézt v JSDEU (Judikatura Soudního dvora Evropské unie) ve věci C-14/09 Hava Genc v. Land

³⁹ Rozsudek SDEU ze dne 24. března 1994, sp. zn. C-275/92, (Her Majesty's Customs and Excise v Gerhart Schindler and Jörg Schindler) [online]. [cit. 2018-09-01]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=98573&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1709594>

⁴⁰ Článek 45, SFEU ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-09-01]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

⁴¹ SYLLOVÁ, Jindřiška, PÍTROVÁ, Lenka, PALDUSOVÁ, Helena a kolektiv, *Lisabonská smlouva. Komentář*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2010, 1344 s. ISBN 978-80-7400-339-4 s. 307

Berlin, která udává, že pracovník je každý, kdo vykonává účinnou a opravdovou činnost, za kterou získává odměnu a je pod vedením jiné osoby.⁴²

Jak bylo řečeno výše, princip volného pohybu osob hovoří i o svobodě usazování se v jiném členském státě. To neznamená pouze pobývat v jiném členském státě, ale především možnost na tomto území vykonávat hospodářskou činnost. Otázku volného pohybu obchodních společností zodpovídá čl. 54 SFEU, že obchodní společnost musí mít své sídlo, ústřední správu nebo hlavní provozovnu uvnitř EU.⁴³

3.2.5 Volný pohyb kapitálu

V rámci EU jsou zakázána dle čl. 63 SFEU omezení týkající se pohybu kapitálu a plateb mezi členskými státy a třetími zeměmi. Je tedy zřejmé, že volný pohyb kapitálu zahrnuje oproti ostatním třem svobodám i volný pohyb do třetích zemí.⁴⁴ Článek 66 SFEU ovšem upozorňuje, že v případě ohrožení fungování hospodářské soutěže může Rada EU na návrh Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou přijmout ochranná opatření vůči třetím zemím na dobu, která nepřekročí šest měsíců, je-li to nezbytné.⁴⁵ Volný pohyb kapitálu byl zásadní krok pro dotvoření dalších tří svobod. Volným pohybem kapitálu rozumíme například přímé a portfoliové investice, akcie, obligace, úvěry, depozita, pojištění, investice do nemovitostí. U volného pohybu plateb se jedná o platby za dovezené zboží, služby či převod peněz migrujících pracovníků.⁴⁶

3.2.6 Shrnutí

Vnitřní trh tedy můžeme chápat jako určitý hybatel či základní kámen evropského integračního procesu. Z evropského hospodářského sjednocení neprofituje pouze stát po ekonomické stránce, ale je přínosem i pro činnosti v oblasti vědy, kultury, techniky,

⁴² Rozsudek ze dne 4. února 2010, sp. zn. C-14/09 (Hava Genc v Land Berlin) [online]. [cit. 2018-09-01]. Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=74927&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1709866>

⁴³ Článek 54, SFEU ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-09-02].

Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

⁴⁴ Článek 63, SFEU ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-09-02]. Dostupné z:

http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

⁴⁵ Článek 66, SFEU ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-09-02]. Dostupné z:

http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

⁴⁶ Urban, L. Volný pohyb kapitálu. Úřad vlády České republiky [online]. [cit. 2018-09-02].

Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8737/sekce/volny-pohyb-kapitalu/>

zdravotnictví a dalších. V neposlední řadě je to i určitý předpoklad pro mír mezi státy. Aby společnosti mohly volně proniknout ve svém podnikání na trh do některé ze zemí EU, bylo nezbytné odstranit nespočet právních, technických a administrativních bariér. Avšak dodnes přetrvávají určité překážky, které brání úplné integraci jednotlivých trhů. Můžeme zmínit sjednocení pravidel pro akceptování odborných kvalifikací či problematiku daňových systémů, která se v jednotlivých členských státech liší. Vnitřní trh samozřejmě ovlivňuje i zavedení eura v rámci společné měnové politiky (3.1.2). To přispělo k stabilizaci trhu (odbourání nejistoty vývoje směnných kurzů), odstranění transakčních nákladů a v neposlední řadě i vyrovnání podmínek v konkurenčním prostředí se smyslu srovnatelných cen vnitřního trhu. Tím se samozřejmě státy, které nemají zavedené euro a kurz jejich měny je slabší než euro, dostávají do pozice, kdy jsou sice levné pro ostatní státy (z toho mohou těžit), ale naopak státy s eurem jsou pro ně dražší. V současné době je euro oficiální měna v 19 státech EU.

I přesto, že SFEU garantuje, že veškerá omezení jsou v rámci volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu zakázána, lze v ní nalézt jisté nejasnosti v právním výkladu určitých termínů. Mezi ně patří výše zmíněný zákaz cel a ostatních poplatků se stejným nebo podobným účinkem či kvantitativní omezení dovozu i jiná omezení se stejným účinkem (3.2.2). Určitá omezení volného pohybu mohou nastat ospravedlněním veřejnou mravností, pořádkem, bezpečností či ochranou zdraví lidí, zvířat, rostlin nebo ochranou kulturních památek. K bližšímu pochopení slouží právě zkoumání jednotlivých rozsudků JSDEU. Při důkladném studování jednotlivých rozsudků lze lépe porozumět tomu, co vše výše zmíněné termíny mohou zahrnovat. Touto problematikou se bude bakalářská práce zabývat více v praktické části.

3.3 Digitální trh

Elektronické obchodování na vnitřním trhu EU je součástí tzv. jednotného digitálního trhu EU, jehož rozvoj je jednou z priorit EU. Princip jednotného digitálního trhu stojí na stejných základech jako vnitřní trh. Je tedy potřeba zaměřit se na odstranění překážek, které by mohly bránit občanům a podnikům EU využívat digitální nástroje.

3.3.1 Úvod do problematiky digitálního trhu

Digitalizace a internet jsou součástí našeho každodenního života a zasahují do téměř všech činností člověka. V dnešní době je většina výrobků i služeb dostupné online nebo v digitální podobě. Digitální trh znamená vytvoření dynamického a inovativního prostoru, kde bude moci každý evropský občan, podnik či státní správa využívat možnosti, které digitalizace přinesla. Umožnit podnikům co nejširší možnosti pro jejich obchod a působení na digitálním trhu a zároveň zákazníkům co nejrozsáhlejší nabídku zboží a služeb, které internet poskytuje. Zvyšovat přístup k informacím, přinášet větší nabídku pracovních příležitostí a podporovat otevřenou formu vlády. I přesto však existují překážky, které omezují úplné naplnění těchto cílů. Proto mnoho podniků nevyužívá potenciál digitálního trhu do takové míry, jaká by pro ně byla nejefektivnější.⁴⁷

Evropskou radou byla 17. 6. 2010 schválena tzv. Strategie Evropa 2020, která navazuje na Lisabonskou strategii. Podpora digitální společnosti byla součástí stanovených strategií, která měla pomoci k naplnění stanovených cílů a to tzv. Digitálním programem pro Evropu, který má zajistit přístup k vysokorychlostnímu internetu, vybudovat jednotný digitální trh a zvýšit užívání digitalizace ve veřejné správě.⁴⁸ Další posun pro vývoj digitálního trhu byl dne 6. května 2015, kdy byla přijata Komisí strategie pro jednotný digitální trh, která měla za cíl „lepší přístup spotřebitelů a podniků k digitálnímu zboží a službám v celé Evropě, vytváření vhodných podmínek a rovných příležitostí pro rozvoj digitálních sítí a inovačních služeb a maximalizaci růstového potenciálu digitální ekonomiky.“⁴⁹

Mezi nejnovější právní předpisy týkající se digitálního trhu můžeme uvést například zrušení roamingových poplatků na území EU od června 2017 či nová pravidla týkající se ochrany osobních údajů, která vstoupila v platnost v květnu 2018.

Digitální trh můžeme rozdělit na tři odvětví, a to digitální marketing, elektronický obchod a telekomunikace. V těchto oblastech mohou dnes lidé bezpečně a legálně obchodovat, spolupracovat, inovovat a využívat tak nové technologie.⁵⁰

⁴⁷ Generální ředitelství pro komunikaci (Evropská komise). *EU a jednotný digitální trh*.

Publikace EU [online]. [cit. 2018-11-03]. Dostupné z:

<https://publications.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/8084b7f3-6777-11e7-b2f2-01aa75ed71a1>

⁴⁸ SOUKUP, Jindřich, *Zdroje a perspektivy evropských ekonomik na počátku 21. století v kontextu soudobé globalizace*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2015. 151 s. 74-76. ISBN 978-80-7261-281-9 str. 74

⁴⁹ FEREBAUEROVÁ, Růžena, LESKOVCOVÁ, Martina a kolektiv. *EU od jednotného evropského k jednotnému digitálnímu trhu*. Vyd. 1, České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2016. 64 s. ISBN 978-80-7556-004-9. str. 8-9

⁵⁰ Generální ředitelství pro komunikaci (Evropská komise). *EU a jednotný digitální trh*.

3.3.2 Elektronický obchod

Před samotnou charakteristikou elektronického obchodu je zapotřebí si nejdříve rozlišit pojmy elektronické podnikání a elektronický obchod. Elektronické podnikání (e-business) je nejširší oblast, která zahrnuje elektronický obchod a slouží k využívání informačních a komunikačních technologií, což vede k větší efektivnosti pro podniky.⁵¹ Elektronický obchod je pak samotný obchod, kde komunikace mezi účastníky je uskutečňována celá nebo zčásti přes počítačové sítě.⁵²

Elektronický obchod (e-commerce) můžeme podle OECD⁵³ definovat jako prodej či nákup zboží nebo služeb, který je speciálními metodami prováděn přes počítačové sítě. Samotná platba pak již nemusí být prováděna online. Tento obchod může proběhnout mezi jednotlivci, podniky, domácnostmi, vládou a dalšími organizacemi. Jsou zde zahrnuty jak objednávky na internetu, tak extranetu či elektronická výměna dat. Do e-commerce již ale nejsou zahrnuty objednávky přes telefonní hovor, fax nebo e-mail.⁵⁴

Elektronický obchod můžeme vymezit v užším a širším smyslu. Užší pojetí představuje elektronické nástroje pro podporu a uskutečňování obchodních vztahů (reklama, marketing, dodávka, platba, vlastní prodej). Širší pojetí zahrnuje i vlastní činnosti podnikatele (výroba, výzkum, vývoj, logistika, administrativa, finanční služby).⁵⁵

3.3.3 Vývoj elektronického obchodu

Je zřejmé, že vzniku elektronického obchodu předcházela vynález internetu. Předchůdcem toho dnešního (World wide web) byl ARPANET (Advanced Research Project Agency), který byl vytvořen pro vojenské účely roku 1969. Tato síť se nejdříve skládala z pouhých čtyř počítačů. V 70. letech pak docházelo k rozvoji ARPANETU a byl používán převážně k akademickým a vojenským účelům. Jeho základní stavební prvek byl

Publikace EU [online]. [cit. 2018-11-03]. Dostupné z:

<https://publications.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/8084b7f3-6777-11e7-b2f2-01aa75ed71a1>

⁵¹ Součástí e-business jsou další podnikatelské činnosti jako například e-government (služby veřejné správy poskytované informačními a komunikačními technologiemi), e-banking (elektronické bankovníctví) či e-billing (daňové doklady v elektronické podobě)

⁵² SUCHÁNEK, Petr. *Podnikání a obchodování na internetu*. Vyd. 1. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2008. 224 s. ISBN 978-80-7248-458-4. str. 26

⁵³ Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj

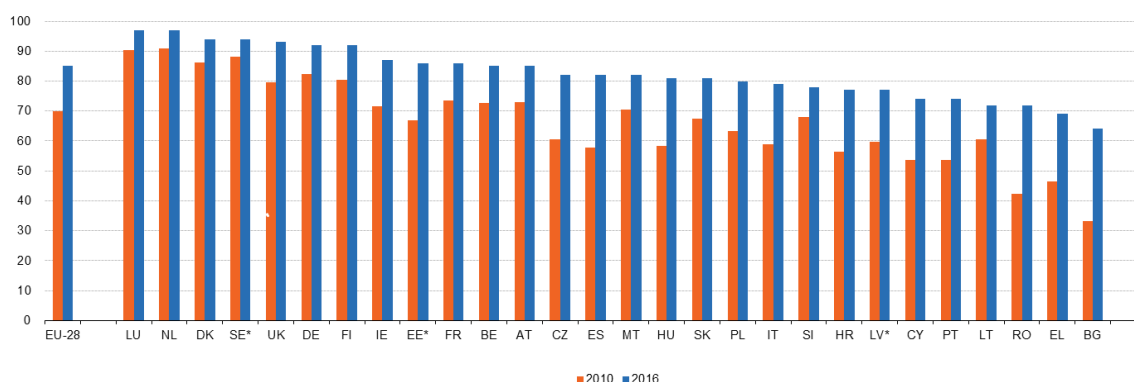
⁵⁴ OECD Glossary of statistical terms. *OECD* [online]. [cit. 2013-02-03].

Dostupné z: <http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=4721>

⁵⁵ SUCHÁNEK, Petr. *Podnikání a obchodování na internetu*. Vyd. 1. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2008. ISBN 978-80-7248-458-4. str. 30

komunikační protokol NCP, který měl ovšem určité nedostatky. Na začátku 80. let se konal přechod na systém TCP/IP, který tvoří základ internetu dodnes. Od poloviny 80. let pak docházelo ke komercializaci internetu díky velkému zájmu soukromých subjektů. Internet využívaly univerzity, firmy i veřejná správa, ovšem chybělo využití pro domácnosti. Tak na přelomu 80. a 90. let došlo ke spojení hypertextu, distribuce informací prostřednictvím TCP/IP sítě a dostupného uživatelského rozhraní a vznikl World Wide Web, který dokázal během velmi krátké doby změnit svět.⁵⁶ Graf č.1 níže znázorňuje porovnání domácností k přístupu k internetu v roce 2006 a 2016 v jednotlivých zemích EU. Je zřejmé, že ve více jak polovině zemích EU má přístup k internetu více jak 80 % populace. Graf č. 2 pak udává jaké procento osob podle věku a vzdělání užívalo internet denně v roce 2016. Z grafu je patrné, že lidé s vyšším vzděláním používají internet na denní bázi více než lidé s nižším vzděláním.

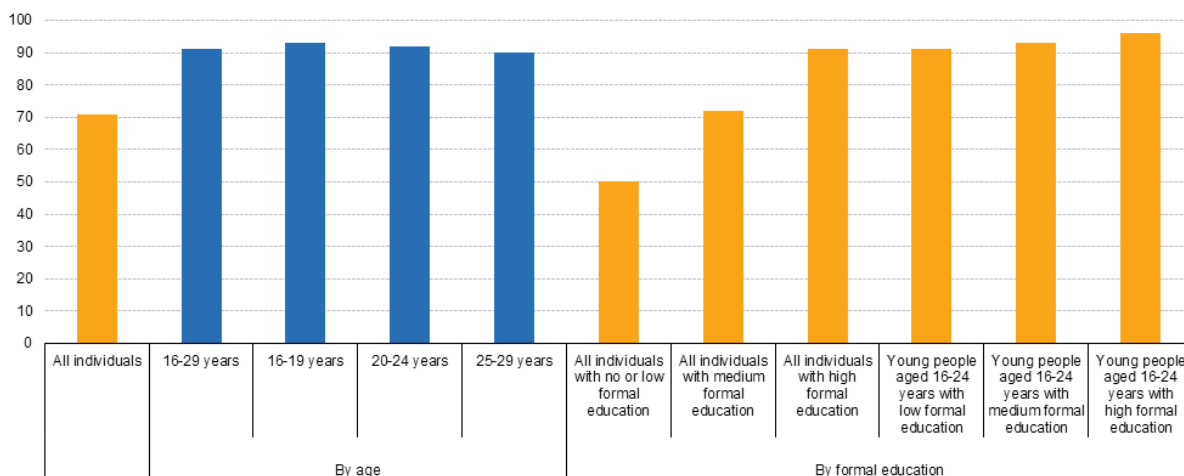
Graf 1: Přístup k internetu domácnosti v letech 2010 a 2016 v zemích EU

Zdroj: Eurostat, Dostupné z: www.ec.europa.eu/eurostat

⁵⁶ BEDNÁŘ, Vojtěch. Internetová publicistika. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. ISBN 978-80-247-2452-1 str. 37-41

Graf 2: Procento užívání internetu denně dle věku a vzdělání v zemích EU, 2016

Zdroj: Eurostat, Dostupné z: www.ec.europa.eu/eurostat

O prvních obchodech na internetu můžeme hovořit již od roku 1992. První obchod proběhl v USA a jednalo se o hudební nahrávky na CD. Jako další produkty se do internetového obchodnictví dostaly dárkové předměty a knížky. Internetový obchod se v jednotlivých částech světa vyvíjel poněkud rozdílněji. Zatímco v USA měli důvěru v elektronické platby okamžitě, Evropané tak důvěřiví k elektronickému bankovníctví nebyli. V ČR je možnost dobírky, tedy platby v hotovosti při předání zboží, dodnes.⁵⁷ Elektronický obchod současné podoby začal vznikat v roce 1994. Mezi nejstarší a zároveň i největší internetové obchody patří Amazon. V červenci roku 1994 ho založil Jeff Bezos, který do dnešní doby společnost ovládá. Nejdříve začínal s prodejem knih, avšak momentálně lze na Amazonu koupit téměř veškerý sortiment.⁵⁸

V současné době je možné na internetu koupit téměř vše a čím dál více lidí to upřednostňuje před klasickým nakupováním. Řada kamenných obchodů má už dnes i svůj elektronický obchod. Podle statistického portálu bylo v roce 2017 v Evropě přes 440 miliónů uživatelů elektronického obchodu.⁵⁹ V dnešní době je obrovská konkurence a nabízí se neomezený sortiment zboží i nejrůznější služby. Proto stránky internetových

⁵⁷ MAKETINGOVÉ NOVINY. *Historie elektronických obchodů* [online]. [cit. 2018-11-03].

Dostupné z: http://www.marketingovenoviny.cz/marketing_4391/

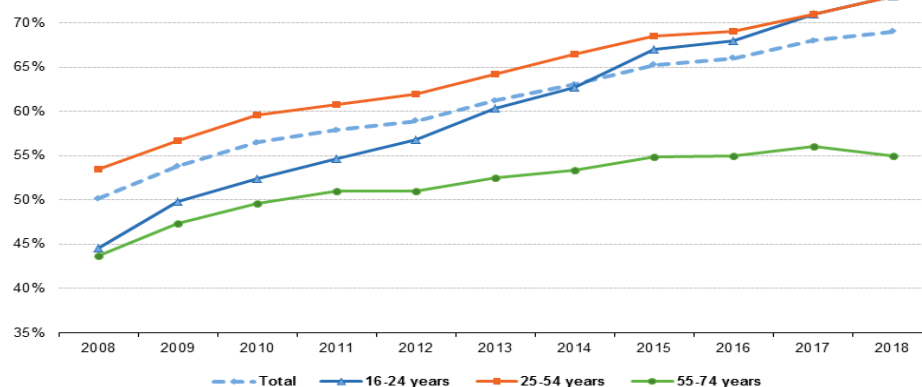
⁵⁸ COMMERCE-LAND. *History of Ecommerce* [online]. [cit. 2019-26-01].

Dostupné z: https://www.ecommerce-land.com/history_ecommerce.html

⁵⁹ Statista. *Number of e-commerce users in Europe* from 2017 to 2023 (in millions)* [online]. [cit. 2019-26-01]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/715683/e-commerce-users-in-europe/>

obchodů musí být dobře graficky uzpůsobené, aby se zákazník mohl dobře orientovat a zároveň by měly mít příjemný a poutavý design. Pro zákazníky je pak také důležité, aby byla možnost snadného vrácení zboží a celkově důvěryhodně působící a kvalitní servis. Je třeba si získat zákaznickou důvěru. Stále totiž u značné části populace převládá nejistota nakupovat na internetu a nakupování v kamenných obchodech je pro ně zaručená jistota. Při pohledu na následující graf je ale značné, že u zákazníků oblíbenost elektronického obchodu v průběhu let má rostoucí tendenci.

Graf 3: Uživatelé internetu, kteří si v posledních 12 měsících zakoupili zboží nebo služby na internetu

Zdroj: Eurostat, Dostupné z: www.ec.europa.eu/eurostat

3.3.4 Výhody a nevýhody elektronického obchodu

Nákup prostřednictvím elektronického obchodu přináší řadu výhod. Mezi obecné přínosy pro prodejce můžeme zařadit minimální náklady při vstupu na trh, nízké náklady na provoz, rychlost a efektivita transakcí či neomezená interaktivní komunikace místem i časem. Kromě těchto obecných výhod můžeme elektronický obchod zkoumat z pohledu zákazníka a prodejce (jaké to pro ně má výhody a nevýhody). V tabulce č. 1 vidíme, jak jednotlivé výhody a nevýhody definoval autor Petr Suchánek v roce 2008.⁶⁰ V tabulce č. 2 jsou autorkou bakalářské práce přidány ještě jiné výhody a nevýhody, které je třeba dle jejího názoru zmínit.

⁶⁰ SUCHÁNEK, Petr. *Podnikání a obchodování na internetu*. Vyd. 1. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2008. 224 s. ISBN 978-80-7248-458-4. str. 106

Tabulka 2: Výhody a nevýhody elektronického obchodování podle autora Petra Suchánka

	Pohled prodejce	Pohled zákazníka
Výhody	<ul style="list-style-type: none"> - snížení nákladů - vysoký stupeň flexibility - sledování činností zákazníků - rychlá zpětná vazba od zákazníků - výhoda pro malé firmy 	<ul style="list-style-type: none"> - možnost nákupu přímo od prodejce - rychlá aktualizace informací - dostupnost - nezávislost na geografické lokalizaci zákazníka
Nevýhody	<ul style="list-style-type: none"> - šíření poplašných zpráv - vazba na informační systém - napadení informačního systému 	<ul style="list-style-type: none"> - monitorovaná činnost zákazníka - možnost vystupování pod jiným jménem - zneužití údajů - nutnost připojení k internetu

Zdroj: vlastní zpracování na základě odborné literatury

Tabulka 3: Doplňující výhody a nevýhody elektronického obchodování autorkou práce

	Pohled prodejce	Pohled zákazníka
Výhody	<ul style="list-style-type: none"> - specializace a zacílení - nepřetržitost 	<ul style="list-style-type: none"> - úspora času - sortiment
Nevýhody	<ul style="list-style-type: none"> - platba a doprava - konkurence - právní problémy 	<ul style="list-style-type: none"> - nedůvěra k elektronickému obchodování

Zdroj: vlastní zpracování

K výhodám internetového obchodování patří, kromě výše uvedených podle autora Suchánka, že díky globalizaci je možnost prodávat téměř vše, i přesto, že v místě sídla elektronického obchodu nebude poptávka po prodávaném zboží tak velká. V dnešní době je běžnou záležitostí, že si lidé objednávají zboží přes celý svět. Prodejce tudíž může zacílit na takové zákazníky, na které potřebuje, i když jsou mimo jeho lokalitu. Další výhodou je fakt, že elektronický obchod probíhá nepřetržitě. Není limitován otevírací dobou nebo nemocí personálu (To je nesporná výhoda při ohledu na fakt, že mnoho obchodů zavírá dříve, než se lidé dostanou z práce. V tom případě pak logicky preferují internetový obchod, kde nejsou omezeni časem.) Čím je ale elektronický obchod limitován je platba

a doprava. Tam mohou nastat značné problémy, jelikož doprava probíhá v mnoha případech v kooperaci s určitou dopravní společností, a tím pádem je internetový obchod závislý na kvalitě jejich služeb. Je důležité, aby internetové obchody poskytovaly různé způsoby plateb, aby si každý zákazník mohl zvolit, co je pro něj nejpohodlnější. Díky globalizaci pak dalším problémem pro prodejce může být velká konkurence. Je třeba, aby se dokázal rovnat společnostem po celém světě.

Jednou z největších výhod může být pro zákazníka úspora času. Dnešní uspěchaný svět nepřispívá k tomu, aby lidé obíhali několik hodin různé obchody. Jak je již zmíněno výše, mnoho lidí končí v práci v pozdních hodinách a je pro ně pohodlnější nakoupit či zařídit si různé služby až doma přes internet. Během chvíle pak mohou nakoupit zboží nejrůznějšího typu od potravin až po oblečení či techniku. Na internetu je oproti kamenným obchodům možnost sehnat opravdu vše za velmi krátký čas. Co ale stále převládá je jistá nedůvěra v elektronický obchod a elektronické platby. I přesto, že tyto obavy s přibývajícím zkušenostmi zákazníků ubývají, je určitě zapotřebí je tu zmínit. Zákazníci nechtějí mít starosti například s reklamací na dálku či platit přes internetové platební aplikace. Další věci, která nepřispívá k důvěře zákazníku jsou podvodné internetové obchody. Proti nim se lze chránit vybíráním si takových internetových obchodů, které mají ochrannou známku.

3.4 Právní úprava elektronického obchodu

Právní úprava v oblasti elektronického obchodu je poměrně novodobějšího charakteru. Legislativa musí neustále reagovat na vývoj digitálních technologií a může být složité správně tuto problematiku uchopit. ČR ve většině případů reaguje svoji právní úpravou na již zavedené předpisy EU.

3.4.1 Právní úprava v Evropské unii

EU disponuje celou řadou předpisů týkající se elektronického obchodování. Záměrem EU je mít jasná pravidla v oblasti internetového obchodu, posílit ochranu spotřebitele na domácím i zahraničním trhu či zvýšit důvěru v elektronický obchod. Níže jsou uvedeny předpisy, které upravují fungování elektronického obchodu v EU.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu vnitřního trhu

Tato směrnice je klíčová pro elektronický obchod v EU. Najdeme v ní určující pravidla pro fungování elektronického obchodu v EU. Jejím cílem je právě rozvoj služeb informační společnosti na vnitřním trhu EU, což napomůže odstranění bariér, jenž rozdělují občany EU.⁶¹ Tyto bariéry spočívají v odlišných vnitrostátních právních úpravách, a dokud se právní úprava nesjednotí mohou být tyto bariéry oprávněné.⁶² Směrnice má podle odst. 8. směrnice 2000/31/ES „vytvořit právní rámec pro zajištění volného pohybu služeb informační společnosti mezi členskými státy.“⁶³ Jak udává odst. 3 směrnice 2000/31/ES právo EU utváří „*nástroj pro to, aby evropští občané a provozovatelé mohli plně, bez ohledu na hranice, využívat možností elektronického obchodu*“⁶⁴ Zároveň ale odst. 18 směrnice vylučuje z elektronického obchodování činnosti, jako je nutná účetní kontrola či fyzické vyšetření pacienta.

Důležitým bodem je pak čl. 9 odst.1 směrnice 2000/31/ES, který ukládá členským státům povinnost umožnit uzavírat elektronické smlouvy.⁶⁵ Zároveň si ale dle čl. 9 odst. 2 mohou členské státy u některých smluv určit výjimku.⁶⁶ Směrnice mimo jiné definuje pojmy jako služby informační společnosti, poskytovatel, příjemce služby, spotřebitel, obchodní sdělení.⁶⁷

⁶¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8.června 2000, odst. 1 [online]. [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32000L0031>

⁶² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8.června 2000, odst. 5 [online]. [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32000L0031>

⁶³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8.června 2000, odst. 8 [online]. [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32000L0031>

⁶⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8.června 2000, odst. 3 [online]. [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32000L0031>

⁶⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8.června 2000, čl. 9, odst. 1 [online]. [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32000L0031>

⁶⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8.června 2000, čl. 9, odst. 2 [online]. [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32000L0031>

⁶⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8.června 2000, čl. 1 [online]. [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32000L0031>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 k harmonizaci určitých aspektů autorského práva a příbuzných ochranných práv v informační společnosti.

Tato směrnice zastřešuje v informační společnosti harmonizaci autorského práva, což bude nápomocné při uplatňování čtyř svobod volného trhu.⁶⁸ Směrnice 2001/29/ES by v otázkách jako je pomluva, klamavá reklama či porušování ochranných známek měla být prováděna souběžně se směrnicí 2000/31/ES, která se těchto otázek také dotýká.⁶⁹

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací

Tato směrnice zajišťuje právo na soukromí, se zřetelem na zpracování osobních údajů v elektronické komunikaci.⁷⁰ Reaguje na zavádění nových digitálních technologií, které se staly dostupné široké veřejnosti a je tedy nutné se zabývat ochranou osobních údajů a soukromím uživatelů.⁷¹

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES ze dne 16. září 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností

Mění směrnice 2005/60/ES a 2006/48/ES a ruší směrnice 2000/46/ES. Určuje pravidla pro vydávání elektronických peněz a jejím cílem je dle odst. 4 směrnice 2009/110/ES „odstranit překážky přístupu na trh a usnadnit přístup k činnosti vydávání elektronických peněz.“⁷² Směrnice v čl. 2 definuje pojmy jako je

⁶⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 [online]. [cit. 2018-01-21]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0029&from=CS>

⁶⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22.5.2001, odst. 16 [online]. [cit. 2018-01-21]. Dostupné z: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0029&from=CS>

⁷⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. 7. 2002 [online]. [cit. 2018-01-21]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32002L0058&from=CS>

⁷¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací, odst. 5 [online]. [cit. 2018-01-22]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32002L0058&from=CS>

⁷² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES ze dne 16. září 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, odst. 4 [online]. [cit. 2018-01-22]. Dostupné z: <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009L0110&from=CS>

instituce elektronických peněz, elektronické peníze, vydavatel elektronických peněz a průměr elektronických peněz v oběhu.⁷³

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů

Mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES. Jejím cílem je zajistit ochranu spotřebitele a přispět k sblížení právních předpisů členských států související s uzavíráním smluv mezi spotřebitelem a obchodníkem. Tato směrnice se netýká pracovních smluv a rodinného či dědického práva⁷⁴ Směrnice stanoví pravidla při poskytování smluv uzavřených na dálku, mimo obchodní prostory apod.⁷⁵

Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910 /2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářející důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu (dále jen “eIDAS”)

Toto nařízení zrušilo Směrnicí 1999/93/ES ze dne 13. prosince (Směrnice o elektronickém podpisu), která uvedla právní úpravu pro elektronické podpisy (v ČR byla uvedena prostřednictvím zákona č. 227/2000 Sb, o elektronickém podpisu). Účelem Nařízení eIDAS je dosažení uživatelského pohodlí a důvěry v oblasti digitálních transakcí. Reaguje na fakt, že členské státy EU nebyly jednotní v implementačních zákonech o elektronickém podpisu.⁷⁶ Jeden z cílů nařízení je uveden v odst. 12 nařízení č. 910/2014 „*odstranění překážek přeshraničního využívání prostředků pro elektronickou identifikaci, které se v členských státech používají k autentizaci, alespoň pro účely veřejných služeb.*“⁷⁷

⁷³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES ze dne 16. září 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, odst. 4 [online]. [cit. 2018-01-22].

Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009L0110&from=CS>

⁷⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011, odst.8 [online]. [cit. 2018-01-22].

Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011L0083&from=cs>

⁷⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011, odst.9 [online]. [cit. 2018-01-22].

Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011L0083&from=cs>

⁷⁶software602, *eIDAS v platnosti. Co to znamená?* [online]. [cit. 2019-23-01].

Dostupné z: <https://www.602.cz/o-nas/blog/eidas-vplatnosti-co-znamená/>

⁷⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910 /2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářející důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu, odst. 12 [online]. [cit. 2018-01-23].

Tedy aby byla při využívání přeshraničních on-line služeb bezpečná elektronická identifikace.

3.4.2 Právní úprava v České republice

Základní dokument, který otevřel diskusi ohledně elektronického obchodu byla Zelená kniha z roku 2002. Jejím cílem bylo zhodnotit stav na trhu a popsat možné překážky, které by bránily rozvoji elektronického obchodu. Zelená kniha dala vzniknout Bílé knize, která byla zveřejněna ministerstvem informatiky v roce 2003. Bílá kniha o elektronickém obchodu prezentovala budoucnost rozvoje elektronického obchodu v ČR a jejím cílem bylo popsat, jak odstranit legislativní překážky v oblasti elektronického obchodu. Mezi základní principy podpory elektronického obchodu jsou zde uvedeny např.:⁷⁸

- účast na elektronickém obchodu umožněna všem
- zajištěné stabilní právní prostředí a rovné podmínky pro všechny subjekty
- rozvoj elektronického obchodu by měl být stimulován převážně potřebami soukromého sektoru a na základě tržní situace

V ČR nenajdeme ucelený právní dokument, který by zahrnoval právní úpravu elektronického obchodu jako celek. Možným důvodem může být i to, že je považován za velmi podobný klasickému obchodování, který svoji právní úpravu již má. Dále je nutné přihlídnout k faktu že většina národních právních předpisů jsou v podstatě implementací předpisů z EU. Níže tedy uvedeme právní předpisy, které se elektronického obchodování dotýkají přímo nebo i nepřímě.

Zákon č. 40/1995 Sb., zákon o regulaci reklamy

V tomto zákonu můžeme najít jednu z prvních zmínek o informační společnosti v české právní úpravě. Jedná se o § 3 a odst. 1, podle kterého je zakázaná reklama na elektronické cigarety prostřednictvím služeb informační společnosti.⁷⁹

Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0910&from=CS>

⁷⁸ ŠVADLENKA, Libor, MADLEŇÁK, Radovan, *Elektronické obchodování*. Vyd.1. Pardubice: Institut Jana Pernera, o.p.s., 2007. 164 s. ISBN 80-86530-40-X str. 27-28

⁷⁹ Zákon č. 40/1995 Sb. o regulaci reklamy ze dne 9. února. 1995, § 3 a, odst. 1 [online]. [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-40>

Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti ze dne 29. července 2004

Tento zákon přenesl z části do českého práva směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000. Zákon přispívá k formování právních úprav elektronického obchodu tím, že v § 2 definuje tyto pojmy: služba informační společnosti, elektronická pošta, elektronické prostředky, poskytovatel a uživatel služby a obchodní sdělení.⁸⁰ Dále v § 7 určuje podmínky pro zaslání elektronické pošty za účelem šíření obchodního sdělení.⁸¹

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů⁸²

Zákon č. 300/2008 Sb. upravuje elektronické úkony mezi veřejnou mocí, fyzickými osobami a právníckými osobami prostřednictvím datových schránek.⁸³

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

V novém občanském zákoníku najdeme právní předpisy týkající se koupě movitých a nemovitých věcí, které se vztahují jak na koupi v kamenných obchodech, tak i na koupi prostřednictvím elektronického obchodu. Jedná se o § 2017-2174.⁸⁴ Dále občanský zákoník upravuje spotřebitelské právo.

Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce

Tento zákon nahradil zákon č. 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu, který byl zrušen k 19.9.2016. Zákon o elektronickém podpisu stavěl elektronický podpis na stejnou úroveň jako je klasický papírový podpis. Elektronický dokument s elektronickým podpisem podle názoru expertů navíc vykazuje větší odolnost proti padělání než písemný dokument s klasickým podpisem.⁸⁵ Zákon č. 297/2016 Sb. vznikl reakcí na nařízení eIDAS (viz. kapitola Právní úprava EU), kdy bylo třeba toto nařízení EU implementovat

⁸⁰ Zákon č. 480/2004 ze dne 29. července 2004, §2 [online]. [cit. 2018-01-23].

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-480>

⁸¹ Zákon č. 480/2004 ze dne 29. července 2004, §7 [online]. [cit. 2018-01-23].

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-480>

⁸² Zákon č. 300/2008 ze dne 17. července 2008 [online]. [cit. 2018-01-23].

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-300>

⁸³ Datovou schránkou chápeme elektronické úložiště, které zřizuje a spravuje Ministerstvo vnitra

⁸⁴ Zákon 89/2012 ze dne 3. února 2012

⁸⁵ FRIMMEL, Martin. *Elektronický obchod: právní úprava*. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2002. 321 s. ISBN 80-7175-114-6 str. 34

do právního řádu ČR. V souvislosti se vznikem zákona 297/2016 vznikl i změnový zákon 298/2016 Sb., se kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.

3.4.3 Shrnutí

Elektronický obchod je nedílnou součástí vnitřního trhu EU. Vzhledem k faktu, že jeho vznik byl podmíněn vynálezem internetu musel si na svůj rozkvět počkat. Výše uvedený graf č. 1 nám ukazuje, že v roce 2016 mělo přístup k internetu více než 70 % obyvatel jednotlivých zemí. Ve vyspělých státech jako je Nizozemsko či Lucembursko má přístup k internetu již téměř každý. Další fakt, který pozitivně ovlivňuje elektronický obchod je, že v EU pracuje denně s internetem více jak 90 % populace ve věku 16-26 let. Tato informace může být pro prodejce provozující internetové obchodování velmi přínosná. Mohou své výrobky a služby zaměřovat právě na tento zákaznický segment. Podle Eurostatu si v roce 2018 zakoupilo v posledních 12 měsících zboží nebo službu na internetu více jak 65 % populace. Z výsledků zobrazených v grafu č. 3 je zřejmé, že „tahounem“ nakupování na internetu je věková skupina v rozmezí 25-54 let. Tento fakt je jistě ovlivněn tím, že lidé v tomto věku mají dostatek finančních prostředků na nakupování (produktivní věk) a také tím, že práce na internetu je jim daleko bližší než věkové skupině nad 54 let, pro které může být práce s internetem značně obtížnější. To také potvrzuje i graf č. 3, kde tendence nakupování obyvatel ve věku 54 a více roste velmi pomalu. Jaké výhody a nevýhody přináší internetový obchod prodejcům a zákazníkům je přehledně zpracováno v tabulkách č. 2 a č. 3.

Přestože první internetové obchody proběhly již v 1. pol. 90. let, tak EU na tuto skutečnost reagovala v širší míře až směrnicí 2000/31/ES o elektronickém obchodování, která fungování elektronického obchodu na vnitřním trhu EU upravuje nejkomplexněji a hlavním cílem je umožnit evropským občanům využívání elektronického obchodu v co nejširší podobě. Další důležitý předpis nařízený EU je nařízení eIDAS, jehož účelem je dosáhnout co největší důvěry evropských občanů v provádění digitálních transakcí díky bezpečné elektronické identifikaci. V ČR nenajdeme ucelený právní předpis zahrnující elektronický obchod. Práva a povinnosti spotřebitelů jsou uvedeny v občanském zákoníku, které platí i pro elektronické obchodování. Dalším důležitým právním předpisem v ČR je zákon č. 480/2004 Sb., který reaguje na evropskou směrnicí 2000/31/ES.

Snaha vnitřního trhu o odstranění veškerých překážek a omezení pro volný obchod je pro internetové obchodování velmi pozitivní, a to jak pro prodejce, tak i pro zákazníky. Prodejci využívají možnosti prodávat a dopravovat své zboží do ostatních zemí EU, jelikož nejsou zatíženy clem či jinými poplatky. Zákazníci pak mohou využívat většího výběru zboží a služeb a najít tak pro ně nejlépe vyhovující. To, jestli čeští spotřebitelé využívají této možnosti a jaké mají zkušenosti s internetovým obchodem v rámci EU bude vyhodnoceno v rámci dotazníkového šetření v praktické části práce.

4 Vlastní práce

Na základě teoretické části a teoretických východisek autorka provedla výzkum k ověření hypotézy a zodpovězení výzkumných otázek. Před samotným vyhodnocením výzkumu proběhne rozbor možných překážek, které mohou narušovat volný pohyb zboží, kdy veškeré uvedené důvody platí i pro oblast elektronického obchodování.

4.1 Překážky volného pohybu zboží

Dříve než se dostaneme k překážkám, které narušily plynulost volného elektronického obchodování v EU, je třeba si rozebrat zákaz omezení volného zboží obecně a uvést konkrétní případy možných výjimek z tohoto zákazu.

4.1.1 Zákaz omezení volného pohybu zboží

V následující kapitole se práce zaměří na výjimky ze zákazu omezení volného pohybu zboží v EU. Překážky, které v rámci fungování vnitřního trhu bylo třeba odstranit jsou tarifní a kvantitativní. Tarifními překážkami se tato práce zabírat nebude z důvodu, že se jedná převážně o historický problém. K překážkám kvantitativním se naopak váže spousta výjimek a s tím i celá řada rozsudků JSDEU, jejichž rozbor je jedním z cílů této bakalářské práce. Články 34 a 35 SFEU zakazují množstevní omezení dovozu a vývozu a jiná opatření se stejným účinkem. Množstevní omezení jsou kontrolovatelné jednoduše, na rozdíl od opatření s rovnocenným účinkem, které nejsou ve SFEU více definované. Z toho důvodu si pak členské státy mohou tento zákaz vykládat odlišně. Určitá kvantitativní omezení však mohou být, na rozdíl od tarifních, zdůvodněna čl. 36 SFEU, kterým se bakalářská práce bude zabývat v další části práce.

4.1.2 Zákaz kvantitativních překážek

Zákaz množstevních překážek vývozu a dovozu zboží mezi členskými státy je uveden v čl. 34 a 35 SFEU. Kvantitativní překážky lze rozdělit na přímá množstevní omezení a opatření s rovnocenným účinkem kvantitativnímu omezení (ORUKO). Zákazem kvantitativního omezení volného pohybu zboží mezi členskými státy jsou tedy míněny

embarga, kvóty, normy určující vlastnosti zboží či určování pravidel prodeje zboží. Kvóty se dají jen těžko obejít či porušit, jelikož jsou dobře kontrolovatelné a právní předpis jejich zákaz definuje jasně. I přesto však můžeme najít případy, které se týkají přímého porušení zákazu množstevního omezení. Ku příkladu lze uvést rozsudek Delhaize⁸⁶, ve kterém se jedná o belgickou společnost, která si objednala 3000 hektolitrů španělského vína, což bylo v rozporu se španělskými předpisy, které určovaly maximální množství vína pro export do jiných členských států. SDEU v tomto případě rozhodl, že španělské předpisy porušují čl. 35 SFEU, tedy porušují zákaz množstevního omezení vývozu.

Přímá množstevní omezení musí mít podobu právního dokumentu, tudíž jsou velmi dobře odhalitelná. V dnešní době se s těmito omezeními setkáváme minimálně a jsou tedy, podobně jako tarifní překážky, záležitostí spíše historickou.

4.1.3 Opatření s rovnocenným účinkem kvantitativnímu omezení

Články 34 a 35 SFEU zakazují množstevní omezení dovozu i vývozu i všechna jiná ORUKO mezi členskými státy.⁸⁷ Definice ORUKO v SFEU obsažena není, je tedy potřeba se obrátit na judikaturu. Například rozsudek Dassonville, který se týká trestného řízení proti obchodníkům, kteří nakoupili ve Francii skotskou whisky a přivezli ji do Belgie. Neměli však osvědčení od britských celních orgánů, čímž porušili vnitrostátní předpisy Belgie, které vyžadují britské osvědčení původu zboží. SDEU tato belgická opatření vyhodnotil jako protiprávní. Rozsudek Dassonville definoval ORUKO jako „*všechny obchodněprávní předpisy, přijaté členskými státy, které přímo nebo nepřímo, skutečně nebo potencionálně brání obchodu mezi členskými státy*“.⁸⁸ Z rozsudku pak vyplývá, že pokud chce obchodník dovážet do Belgie skotskou whisky, která je prodávána ve Francii, může získat oprávnění, ale za daleko větších obtíží, než kdyby dovážel přímo ze státu výroby.⁸⁹

⁸⁶ Rozsudek SDEU ze dne 9. června 1992, sp.zn. C-47/90, (Établissements Delhaize Frères et Compagnie Le Lion SA v Promalvin SA and AGE Bodegas Unidas SA) [online]. [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=97214&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1711563>

⁸⁷ Článek 34,35 SFEU, Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

⁸⁸ Rozsudek SDEU ze dne 11. července 1974, sp. zn. C-8/74 (Procureur du Roi v Benoît and Gustave Dassonville) [online]. [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=88838&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1711708>

⁸⁹ Rozsudek SDEU ze dne 11. července 1974, sp. zn. C-8/74 (Procureur du Roi v Benoît and Gustave Dassonville) [online]. [cit. 2018-09-13]. Dostupné z:

Jako další příklad, který napomohl lépe definovat ORUKO můžeme uvést rozsudek Cassis de Dijon, který se týkal minimálního obsahu alkoholu v dováženém zboží. Dovozce chtěl dovážet zásilku Cassis de Dijon (likér z černého rybízu) z Francie do Německa. Ovšem Spolková správa lihovarnického monopolu nedovolila výrobek dovážet kvůli nedostatečnému obsahu alkoholu (min. 25 %), které musí výrobci v Německu dodržovat. SDEU rozhodl, že tento zákaz je překážkou pro volný pohyb zboží mezi členskými státy, a tudíž se zákaz vztahuje i na stanovení minimálního obsahu alkoholu v lihovinách.⁹⁰ Na základě tohoto rozhodnutí začal SDEU rozlišovat rozdílné a nerozdílné uplatňované opatření a princip proporcionality.⁹¹ Z tohoto rozsudku lze vyvodit, že pokud je zboží uvedeno na jednom trhu bez problému, mělo by tomu tak být i v ostatních členských státech.

Široký výklad ORUKO byl omezen rozsudkem Keck a Mithouard, týkající se prodeje se ztrátou. Prodejci Keck a Mithouard prodávali výrobky za nižší cenu, než byly výrobní náklady a docházelo tedy k prodeji se ztrátou, což francouzské právo považovalo za podvodný prostředek v hospodářské soutěži. Prodejci se hájili tím, že toto francouzské opatření je neslučitelné se čl. 34 SFEU. SDEU v této věci rozhodl že čl. 34 SFEU musí být vykládán tak, že nebude aplikován na právní předpisy členského státu, které stanovují obecný zákaz dalšího prodeje se ztrátou.⁹² Tento rozsudek pak z definice ORUKO vyloučil opatření, které by mohla omezit určitou modalitu prodeje, pokud by nerozlišovala mezi domácím zbožím a zahraničním zbožím. SDEU sice definici zúžil, ale dále nedefinoval pojem modality prodeje. Při studiu jiných rozsudků vyplývá, že se jedná o určitá omezení typu kde, kdy a kým bude zboží prodáváno, regulace cen či omezování reklamy.

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=88838&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1711708>

⁹⁰ Rozsudek SDEU ze dne 20. února 1979, sp. zn. C-120/78 (Rewe-Zentral AG v Bundesmonopolverwaltung für Branntwein) [online]. [cit. 2018-09-13]. Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=90055&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1711813>

⁹¹ Pro nerozdílné opatření může soud použít pravidlo rozumu. Rozdílně aplikovatelná vnitrostátní opatření se považují za opatření porušující pravidla, ale dají se odůvodnit čl. 36 SFEU.

⁹² Rozsudek SDEU ze dne 24. listopadu 1993, ve spojených věcech sp.zn. C-267/91 a sp.zn. C-268/91 (Criminal proceedings against Bernard Keck and Daniel Mithouard) [online]. [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=98137&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1711864>

Tabulka 4: Přehled nejdůležitějších rozsudků týkající se výkladu ORUKO

Rozsudek sp.zn.	C-8/74	C-120/78	C-267/91 a C-268/91
Ve věci:	Dovážení britské whisky z Francie do Belgie	Dovoz likéru z Francie do Německa	Ztrátový prodej ze strany p. Keck a Mithouard
Vnitrostátní opatření	Belgická legislativa vyžaduje osvědčení o původu zboží	Předpis minimálního obsahu alkoholu prodáváného na území Německa	Zákaz prodeje zboží pod pořizovací cenou francouzskou legislativou
Rozhodnutí SDEU	Porušení čl. 34 SFEU ze strany Belgie	Porušení čl. 34 SFEU ze strany Německa	Francouzská legislativa neporušuje čl. 34 SFEU
Přínos pro definování ORUKO	Vnitrostátní předpisy, které brání obchodu mezi členskými státy	Pravidlo rozumu	Modalita prodeje

Zdroj: vlastní zpracování

Rozsudek Dassonville je brán jako hlavní zdroj výkladu ORUKO (a i přesto, že je z roku 1974, SDEU z něj stále ve svých rozhodnutích vychází) a to jako „*Všechny obchodněprávní předpisy, přijaté členskými státy, které přímo nebo nepřímo, skutečně nebo potencionálně brání obchodu mezi členskými státy.*“⁹³ Je zjevné, že tato definice je pojata velmi široce, a to jak ke vztahu k přímé diskriminaci dle původu zboží, tak i k opatření, která by se vztahovala jak na domácí, tak zahraniční zboží. SDEU připustil, že z důvodu ochrany před nekalým obchodem mohou členské státy zavést určitá opatření, ale musí být v určité rozumné míře. V rozsudku Cassis de Dijon je tato myšlenka rozumné míry dále rozvedena tzv. pravidlem rozumu, kdy SDEU připouští určitá možná omezení členských států ve volném pohybu zboží mezi členskými státy, pokud budou tato opatření nezbytná k ochraně veřejného zdraví, poctivosti a ochraně spotřebitelů. V tomto pravidle rozumu již můžeme spatřovat podobnost se článkem 36 SFEU.

Výše zmíněný rozsudek Keck a Mithouard vyňal z této definice opatření, které omezuje určitou modalitu prodeje (pokud nerozlišuje mezi domácím a zahraničním zbožím).

⁹³ Rozsudek SDEU ze dne 11. července 1974, sp. zn. C-8/74 (Procureur du Roi v Benoît and Gustave Dassonville) [online]. [cit. 2018-09-14]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=88838&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1712767>

4.1.4 Článek 36 Smlouvy o fungování Evropské unie

Dle čl. 36 SFEU jsou umožněny určité množstevní omezení dovozu či vývozu, pokud by takový obchod měl negativní vliv na veřejnou mravnost, veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost, ochranu zdraví a života lidí, zvířat, rostlin, ochranu národního kulturního pokladu, který má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu či ochranu průmyslového a obchodního vlastnictví. Dále čl. 36 SFEU upozorňuje, že tyto omezení nesmí být využity jako prostředek svévolné diskriminace či zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy, kdy se státy často odvolávaly na ochranu čl. 36 SFEU, při zavádění nelogických opatření.⁹⁴ Níže tedy uvedeme rozsudky, které povolily určitá omezení právě z důvodů uvedených v čl. 36.

4.1.4.1 Veřejná mravnost

Veřejná mravnost je obecný problém a může být proto v každém státu chápán jiným způsobem a každý stát si ho také jinak vykládá. Můžeme uvést jako příklad velmi diskutovanou marihuanu, se kterou je v Nizozemí legální obchodovat, zatímco v ostatních státech EU je držení většího množství bráno jako přestupek či trestný čin. Jako další příklad, kdy státy mají odlišné chápání mravnosti, můžeme uvést i zboží s pornografickým a obscénním obsahem či herní automaty.

Poprvé se SDEU zaobíral touto problematikou v případě Henn and Darby, který se zabýval zásilkami, obsahující obscénní filmy a časopisy. Dovážené byly z Rotterdamu do Velké Británie (VB). VB odmítala nechat dovážet toto zboží do země s odvoláním na čl. 36 SFEU. Dovozci Henn a Darby se naopak odvolávali na čl. 34 SFEU o zákazu omezení dovozu zboží mezi členskými státy. SDEU rozhodl ve prospěch VB s tím, že každý členský stát si může sám určit, co je v souladu s veřejnou mravností a vzhledem k tomu, že ve VB trh s tímto typem zboží v podstatě neexistuje, nejeví se tento zákaz jako diskriminace.⁹⁵

Nabízející otázkou pak bylo, zda členský stát může zakázat dovoz určitého zboží na své území. Tuto otázku může z části zodpovědět případ Conegate, týkající se

⁹⁴ Článek 36 SFEU ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-08-30]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

⁹⁵ Rozsudek SDEU ze dne 14.12. 1979, sp. zn. C-34/79, (Regina v Maurice Donald Henn and John Frederick Ernest Darby) [online]. [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=90345&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1712887>

dováženého zboží společností Conegate Limited ze Spolkové republiky Německo do VB. Šlo o dovážení erotických předmětů, jejichž dovoz je do VB zakázán zákoníkem z roku 1876, avšak dle nových předpisů je na území VB také vyráběno a prodáváno. Společnost Conegate se odvolávala, že zabavení zboží představuje porušení čl. 35 SFEU a nelze se odkázat na veřejnou mravnost dle čl. 36 SFEU. SDEU v této věci nakonec rozhodl, že členský stát nemůže zakázat dovoz obscénního zboží, pokud stejné zboží může být vyráběno na jeho území a pokud je zakázáno pouze uvedením na trh zasíláním poštou, omezené vystavování na veřejnosti či oprávnění toto zboží prodávat osobám starším 18 let.⁹⁶

4.1.4.2 Veřejný pořádek

Stejně jako veřejná mravnost, i veřejný pořádek je neurčitý pojem a je těžké ho vyložit jednou definicí. SDEU jen výjimečně uznává porušení předpisů z důvodu veřejného pořádku. SDEU se snaží předejít tomu, aby se na tuto výjimku odvolávali členské státy v různých věcech. Například v rozsudku Leclerc, kde se objevila snaha podřadit pod veřejný pořádek ochranu spotřebitele.⁹⁷ Případ, který znamenal odchylku od čl. 36 SFEU ve smyslu narušení výhradně veřejného pořádku, byl případ Thompson⁹⁸, kdy SDEU podpořil VB v omezování vývozu a dovozu sběratelských mincí ze stříbrné slitiny, aby bylo zabráněno roztavení či jinému zničení mincí. Omezování dovozu či vývozu členského státu sběratelských mincí je pak oprávněné, jelikož ochrana ražby mincí je součástí zájmů státu.

V ostatních případech se jedná zejména o kombinaci narušení veřejného pořádku s dalšími důvody. Příkladem může být případ Ahokainen a Leppik⁹⁹, kde se jednalo

⁹⁶ Rozsudek SDEU ze dne 11. 3. 1986, sp. zn. C-121/85 (Conegate Limited v HM Customs & Excise) [online]. [cit. 2018-09-12]. Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=93909&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1712994>

⁹⁷ Rozsudek SDEU ze dne 10. 3. 1985, sp. zn. C-229/83, (Association des Centres distributeurs Édouard Leclerc and others v SARL "Au blé vert" and others), b. 30 [online]. [cit. 2018-09-12]. Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=92929&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1713046>

⁹⁸ Rozsudek SDEU ze dne 23.11. 1978, sp. zn. C-7/78 (Regina v Ernest George Thompson, Brian Albert Johnson and Colin Alex Norman Woodiwiss) [online] [cit. 2018-09-12]. Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=89862&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1713070>

⁹⁹ Rozsudek SDEU ze dne 28.9. 2006, sp. zn. C-434/04 (Criminal proceedings against Jan-Erik Anders Ahokainen and Mati Leppik) [online]. [cit. 2018-09-12]. Dostupné z:

o porušení veřejného pořádku i veřejného zdraví z důvodu pašování etylalkoholu do Finska. Při celní kontrole bylo nalezeno 9 492 litrů lihu, přičemž náložní list uváděl, že se jedná o převoz sezamového oleje. Dovozy Ahokainen a Leppik pak byli odsouzeni za porušení finského zákona¹⁰⁰. Odsouzení se odvolali k Nejvyššímu soudu, který se zabýval otázkou, zda se nejedná o odsouzení v rozporu s čl. 35 SFEU. Státní zastupitelství i finská vláda uvádí, že konzumace alkoholu není rizikem pouze pro veřejné zdraví ve Finsku, ale i pro veřejný pořádek a bezpečnost, protože je úzce spojena s kriminalitou. Z toho důvodu pak byl tento případ předložen k vyšetření SDEU, který konstatoval, že finská právní úprava v oblasti alkoholu je nutná k dosažení cílů zákona č. 1143/1994 o alkoholu.¹⁰¹

4.1.4.3 Veřejná bezpečnost

Veřejná bezpečnost zahrnuje jak vnitřní, tak vnější bezpečnost. Do vnější bezpečnosti je zahrnut i boj proti terorismu.¹⁰² Veřejná bezpečnost je často odůvodňována spolu s veřejným pořádkem. Oba pojmy nejsou evropským právem přímo definovány a „zejména národní bezpečnost zůstává výhradní odpovědností každého členského státu“.¹⁰³ Je pak v pravomoci členských států vysvětlovat tyto pojmy ve svých zájmech a v zájmech populace. Rozdílnou právní úpravu v problematice veřejné bezpečnosti řešil SDEU například v rozsudku Bodin¹⁰⁴. Jednalo se o případ, kdy řidič Bodin jel po belgických dálnicích s tažným vozidlem a návěsem (registrovaným ve Francii), jehož výška převyšovala maximální výšku stanovenou belgickou legislativou (4 metry). Podle francouzské právní úpravy je ale tato výška v souladu se zákonem. SDEU pak rozhodl, že pokud se stanovená maximální výška liší v členském státě, kde je vozidlo registrováno, musí být uplatňována vnitrostátní právní úprava členského státu, jehož pozemní

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=65198&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1713102>

¹⁰⁰ Lih mohou podle finského zákona dovážet, vyrábět a používat jen držitelé povolení k těmto činnostem

¹⁰¹ Cílem zákona č. 1143/1994 o alkoholu je usměrnění spotřeby alkoholu, aby se předešlo škodlivým účinkům na zdraví

¹⁰² Rozsudek SDEU ze dne 3.9.2008, ve spojených věcí sp.zn. C-402/5 a C-415/05 (Yassin Abdullah Kadi a Al Barakaat International Foundation proti Radě EU) [online]. [cit. 2018-09-15]. Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62005CJ0402&lang1=es&type=TEXT&ancre=>

¹⁰³ Článek 4, bod 2., SFEU ze dne 13. 12. 2007 [online]. [cit. 2018-09-15]. Dostupné z:

http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

¹⁰⁴ Rozsudek SDEU ze dne 11.6. 1987, sp. zn. C-241/86, (Openbaar Ministerie v Jacques Bodin and Établissements Minguet & Thomas) [online]. [cit. 2018-09-12]. Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61986CJ0241&lang1=es&type=TEXT&ancre=>

komunikaci vozidlo využívá. Zdůvodnění veřejnou bezpečností bylo přijato SDEU i v případě Richardt. Předmětem řízení byl převoz strojů na výrobu bublinových paměťových obvodů z Francie do Ruska. Společnost vyvážející stroje získala vývozní licenci na 3 stroje a pro ostatní pouze osvědčení o volném vývozu, které bylo v souladu s francouzskou legislativou. Z důvodu zrušení letu přímo do Ruska se ale zboží muselo dopravit nákladním automobilem do Lucemburska a odtud teprve letecký do Ruska. Celní lucemburská správa při kontrole zjistila, že celní prohlášení jsou neúplná a nesprávná. SDEU pak v rozsudku sp. zn. C-367/89 rozhodl následovně: *„Nařízení Rady (EHS) č. 222/77 ze dne 13. prosince 1976 o tranzitu Společenství musí být vykládáno v tom smyslu, že nebrání právní úpravě členského státu, která z důvodů vnější bezpečnosti požaduje získání zvláštního povolení pro tranzit zboží kvalifikovaného jako strategický materiál přes území státu, nezávisle na tranzitním dokumentu Společenství vydaném jiným členským státem. Opatření přijatá členským státem jako důsledek nedodržování tohoto požadavku však nesmějí být nepřiměřená ve vztahu ke sledovanému cíli.“*¹⁰⁵

4.1.4.4 Ochrana zdraví lidí a zvířat

Tyto výjimky jsou jedny z nejčastěji ospravedlňujících důvodů omezení volného pohybu zboží. Jelikož je JSDEU poměrně nejednoznačná, je na členských státech, do jaké míry poskytnou ochranu a kontrolu. Národní opatření členských států však spadají pod tuto výjimku pouze pokud ochrana nemůže být zajištěna jiným způsobem, který by vnitřní trh nenarušoval. Dovážející stát, ale musí brát v potaz kontroly, které budou prováděny ve státě vývozu a nesmí je plánovitě duplikovat. Může však uskutečňovat namátkové kontroly k odhalení chyb, kterých se mohl dopustit stát vývozu.¹⁰⁶ Přestože judikatura v této oblasti je velmi bohatá, jsou určité zásady, kdy se na tyto výjimky odvolávat nelze, a to například pokud skutečným účelem opatření je ochránit domácí trh. Všechna opatření musí být podložena relevantními důkazy.¹⁰⁷

¹⁰⁵ Rozsudek SDEU ze dne 4.10. 1991, sp. zn. C-367/89, (Criminal proceedings against Aimé Richardt and Les Accessoires Scientifiques SNC) [online]. [cit. 2018-09-16]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61989CJ0367&lang1=es&type=TXT&ancre=>

¹⁰⁶ Rozsudek SDEU ze dne 20. 5. 1976, sp. zn. C-104/75, (Adriaan de Peijper, Managing Director of Centrafarm BV.) [online]. [cit. 2018-09-16]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61975CJ0104&lang1=es&type=TXT&ancre=>

¹⁰⁷ Evropská komise, generální ředitelství pro podniky a průmysl, *Volný pohyb zboží. Příručka k uplatňování ustanovení Smlouvy upravujících volný pohyb zboží*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010, 43 s. ISBN 978-92-79-13473-9 s. 27

Jako příklad můžeme uvést případ společnosti Sandoz¹⁰⁸, jenž prodávala v Nizozemsku potraviny z Německa a Belgie. V potravinách byly obsaženy vitamínové přísady, což odporovalo nizozemské legislativě. SDEU rozhodl, že je na členských státech, aby si samy rozhodly, do jaké míry bude ochrana zdraví lidí v kontrastu se zásadami volného pohybu zboží.

Ospravedlnění na základě ochrany zvířat uvádí rozsudek Bluhme.¹⁰⁹ Jednalo se o zákaz převozu včel na dánský ostrov z důvodu ochrany vlastních hnědých včel. SDEU rozhodl, že takový zákaz je uvalen v rámci ochrany včel na dánském ostrově a může tedy být ospravedlněn čl. 36 SFEU.

Tabulka 5: Přehled rozsudků odůvodňovaných čl. 36 SFEU (1. část)

Rozsudek sp. zn.	C-34/79	C-121/85	C-7/78
Ve věci:	VB odmítala nechat dovážet obscénní filmy a časopisy z Nizozemí	VB odmítala nechat dovážet erotické předměty z Německa	Omezování dovozu a vývozu sběratelských mincí v VB
Rozhodnutí:	Ve prospěch VB	Ve prospěch Německa VB sama toto zboží na svém trhu vyrábí a prodává	Ve prospěch VB Ochrana ražby mincí je součástí zájmu státu
Odůvodňování:	Veřejnou mravností	Veřejnou mravností	Veřejným pořádkem

Zdroj: vlastní zpracování

¹⁰⁸ Rozsudek SDEU ze dne 14.7. 1983, sp. zn. C-174/82, (Criminal proceedings against Sandoz BV) [online]. [cit. 2019-02-15]. Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61982CJ0174&lang1=es&type=TXT&ancre=>

¹⁰⁹ Rozsudek SDEU ze dne 3.12. 1998, sp. zn. C-67/97 [online]. [cit. 2019-02-15]. (Criminal proceedings against Ditlev Bluhme), Dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61997CJ0067&lang1=es&lang2=CS&type=TXT&ancre=>

Tabulka 6: Přehled rozsudků odůvodňovaných čl. 36 SFEU (2. část)

Rozsudek sp. zn.	C-434/04	C-241/86	C-367/89	C-174/82
Ve věci:	Pašování lihu do Finska	Vjezd na belgické dálnice s návěsem, který převyšuje povolenou výšku	Převoz strojů z Lucemburska do Ruska s chybějící vývozní licencí	Prodej potravin s vitamínovými přísady v Nizozemsku, což je v rozporu s nizozemským právním řádem
Rozhodnutí:	Ve prospěch Finska Finská právní úprava o usměrnění spotřeby alkoholu je nutná k prevenci škodlivým účinkům na zdraví	Ve prospěch belgické legislativy Musí být uplatňována legislativa státu, jehož pozemní komunikace je využívána	Ve prospěch lucemburské legislativy	Ve prospěch nizozemské legislativy Státy si mohou sami určit míru veřejného zdraví
Odůvodňování:	Veřejným pořádkem a veřejnou bezpečností	Veřejnou bezpečností	Veřejnou bezpečností	Veřejným zdravím

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Elektronické obchodování v judikatuře Soudního dvora Evropské unie

Rozsudků, kde se JSDEU zabývá konkrétně problémy v oblasti elektronického obchodování není příliš mnoho. Pro volný pohyb zboží formou internetových obchodů platí zásady vnitřního trhu stejně tak jako pro klasické obchodování. V následující kapitole budou uvedeny a analyzovány případy, které ukazují, jaké překážky se mohou objevit v rámci internetového obchodu vnitřního trhu EU. Ve všech případech se jedná o problémy, které přináší odlišná vnitrostátní úprava jednotlivých členských států.

4.2.1 Rozsudek Apothekerverband

Jako jeden z nejstarších rozsudků týkající se přímo elektronického obchodu je spor mezi Apothekerverband (německé sdružení na ochranu hospodářských a sociálních zájmů lékárnického povolání) a holandskou lékárnou DocMorris. Tento případ se odvolává na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES o elektronickém obchodu

(viz. teoretická část bakalářské práce). Apothekerverband žalovala holandskou lékárnou za porušení německého práva tím, že nabízejí léky (výdej na předpis i bez předpisu) německým spotřebitelům na internetu. Otázkou pak bylo, zda vnitrostátní německé předpisy, jenž zakazují dovoz těchto přípravků přes zásilkový prodej z autorizovaných lékáren jiného členského státu, neporušují čl. 34 SFEU. SDEU v této věci rozhodl, že se jedná o opatření s rovnocenným účinkem, a tudíž tento zákaz je v rozporu s čl. 34 SFEU, ale pouze u přípravků, které nejsou vydávány na předpis. Naproti tomu zákaz zásilkového prodeje léčivých přípravků na předpis se může odůvodnit čl. 36 SFEU, tedy ochranou zdraví lidí a není tedy v rozporu s čl. 34 SFEU. V další otázce týkající se reklamy na léčivé přípravky, SDEU rozhodl, že zákaz reklamy na zásilkový prodej léčivých přípravků, lze použít jen na ty, které jsou dostupné pouze na předpis.¹¹⁰

Z výše uvedeného je tedy jasné, že není problém prodávat na internetu léky, které nemusí být na předpis, stejně tak mohou být propagovány prostřednictvím reklamy. Pokud se ale na internetu propagují a prodávají léky na předpis, jedná se již o porušení čl. 36 SFEU, tedy porušení ochrany veřejného zdraví.

4.2.2 Rozsudek Dynamic Medien

Tento rozsudek řeší spor mezi společnostmi Avides Media, která prodává audio a videonosiče prostřednictvím elektronického obchodu. Jednalo se o prodej japonských animovaných filmů z VB do Německa. Filmy prošly kontrolou britské komise pro klasifikaci filmů a byly zařazeny do kategorie od 15 let a starší. Konkurenční společnost Dynamic Medien však žalovala Avides Media za prodej videozáznamů, které nebyly podrobeny kontrole v Německu a požadovala zákaz prodeje těchto filmů. SDEU rozhodl v tomto případě, že filmy nemohou být v Německu prodávány bez kontroly německého úřadu a konstatoval, že evropské právo nebrání Německu v požadování kontroly a stanovení věkové hranice nahrávek v souladu s vnitrostátními normami.¹¹¹

Zde se tedy jedná o případ, kdy SDEU opět povolil omezení ze strany členského státu, a to z důvodu ochrany dítěte. Takové omezení ovšem nesmí překračovat meze, které

¹¹⁰ Rozsudek SDEU ze dne 11. 12. 2003, sp. zn. C-322/01, (Deutscher Apothekerverband eV v 0800 DocMorris NV and Jacques Waterval) [online]. [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62001CJ0322&lang1=es&type=TEXT&ancre=>

¹¹¹ Rozsudek SDEU ze dne 14. 2. 2008, sp. zn. C-244/06 [online]. [cit. 2019-02-15]. (Dynamic Medien Vertriebs GmbH v Avides Media AG), Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62006CJ0244&lang1=es&type=TEXT&ancre=>

jsou k takovému zabezpečení nutné. Dále je třeba uvést, že německý zákon nebrání všem formám, jenž uvádí videonosiče na trh. V případě, že se videonosič prodává kupujícímu přímo osobně, tudíž se eliminuje možnost, že by k videonosičům měli přístup děti, je tento způsob prodeje povolen bez kontroly.

4.2.3 Rozsudek Ker-Optika bt

V rozsudku z 2. prosince 2010, ve které jde o spor mezi maďarskou společností Ker-Optika, která uvádí na trh kontaktní čočky přes internet a ÀNTSZ Dél-dunántúli Regionális Intézete (ÀNTSZ)¹¹². ÀNTSZ ji tuto činnost zakázalo a odvolávalo se přitom na vyhlášky ministerstva zdravotnictví, kde je uvedeno, že kontaktní čočky mohou být prodávány jen v prodejně, která se specializuje na prodej zdravotnických prostředků nebo dodáním do místa bydliště pro koncové spotřebitele. Dodáním do místa bydliště však dle ÀNTSZ neznamena prodej přes internet. Dále se odvolávala na odst. 18 zákona o elektronickém obchodu, kde je uvedeno, že nelze prostřednictvím internetu vykonávat činnosti, pro které je nutná lékařská konzultace.¹¹³ Ker-Optika takové rozhodnutí žalovala s odvoláním na čl. 3 zákona o elektronickém obchodu, který garantuje „zajištění vysoké úrovně právní integrace Společenství, aby byl vytvořen skutečný prostor bez vnitřních hranic pro služby informační společnosti.“¹¹⁴ SDEU pak byly položeny otázky, zda prodej kontaktních čoček vyžaduje lékařskou konzultaci, tudíž je mimo působnost směrnice o elektronickém obchodu a pokud není s prodejem kontaktních čoček vyžadováno lékařské vyšetření je tedy maďarská právní úprava v rozporu s čl. 34 SFEU?

SDEU pak rozhodl, že zajistit ochranu zdraví uživatelů kontaktních čoček lze dosáhnout i méně omezujícími opatřeními, než která jsou uvedena v maďarské legislativě a že tato vnitrostátní právní úprava, která dovoluje prodej kontaktních čoček pouze ve specializujících se prodejnách se neslučuje s čl. 34 a 36 SFEU a směrnicí o elektronickém obchodu.¹¹⁵

¹¹² Krajské ředitelství pro Jižní Zadunajsko Státního úřadu veřejného zdraví a hygieny

¹¹³ Směrnice Evropského parlamentu a rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000, odst. 18 [online], [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32000L0031>

¹¹⁴ Směrnice Evropského parlamentu a rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000, odst. 3 [online]. [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32000L0031>

¹¹⁵ Rozsudek SDEU ze dne 2.12.2010, sp. zn. C-108/09, (Ker-Optika bt vs ÀNTSZ Dél-dunántúli Regionális Intézete) [online]. [cit. 2019-02-17]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=80101&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1714492>

Prodej čoček na internetu tedy s lékařskou konzultací není spojen, jelikož lze toto vyšetření provést i nezávisle na prodeji čoček.

Přínosem v této části je rozbor novodobějších rozsudků, které se týkají elektronického obchodování na vnitřním trhu EU, a o kterých se odborná literatura či jiné publikace ještě příliš nezmiňují. Při hledání a analýze rozsudků bylo zjištěno, že ČR se v JSDEU příliš často nefiguruje. Lze říci, že právní předpisy v ČR jsou v této problematice celkem volné oproti jiným státům v EU jako je VB, Německo či Finsko.

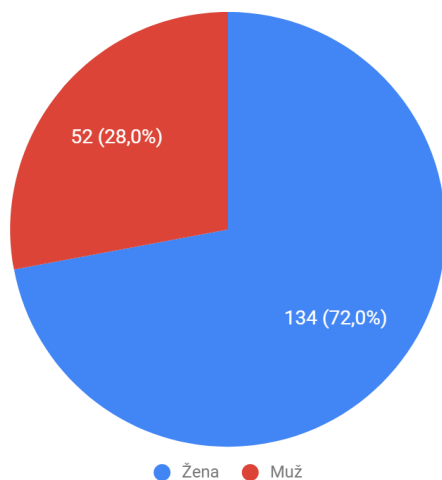
4.3 Průzkum zkušeností spotřebitelů s internetovým nákupem v Evropské unii

V následující kapitole bude vyhodnoceno dotazníkové šetření týkající se průzkumu mezi spotřebiteli elektronického obchodu. V dnešní době má zkušenosti s internetovým nakupováním většina spotřebitelů, ovšem je otázka, do jaké míry jsou zvyklí využívat možnosti bezbariérového internetového nákupu na vnitřním trhu EU. Dotazník je opírá o předem stanovenou hypotézu, že spotřebitelé stále více upřednostňují nákup na internetu v ČR než v jiných zemích EU.

4.3.1 Vyhodnocení poznatků získaných dotazníkovým šetřením

Dotazník probíhal v elektronické formě prostřednictvím Formuláře Google. Byl umístěn na sociální síti a zaslán prostřednictvím e-mailů v termínu od 20. 2. do 24. 2. 2019. Dotazník celkem vyplnilo 186 respondentů. Otázky, které se zabývají vlastnostmi respondenta byly umístěny na začátek dotazníku. Jedná se o určení pohlaví a věku respondenta. Jak vidíme na grafu č. 4 dotazník vyplnilo 134 žen a 52 mužů. Při kontrole dat z vyplněných dotazníků nebylo třeba žádné odpovědi z dotazníku vyřadit, tudíž odpovědi všech 186 respondentů jsou důvěryhodné a lze s nimi pracovat.

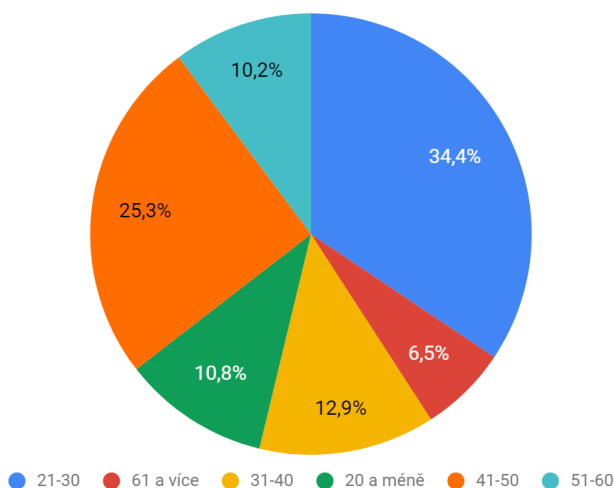
Graf 4: Zastoupení respondentů podle pohlaví

Zdroj: vlastní zpracování

Respondenti byli dále zařazeni do věkových kategorií a to 20 let a méně, 21-30 let, 31-40 let, 41-50 let, 51-60 let, 61 a více let. V grafu č. 5 vidíme, že nejvíce zastoupená je kategorie 21-30 let, což se dalo očekávat z důvodu rozeslání dotazníku zejména mezi vrstevníky autorky práce, který spadá do této věkové kategorie. Druhou nejpočetnější kategorií je 41-50 let a následují kategorie 31-40 let, 20 a méně let, 51-60 let a nejméně početnou kategorií byla kategorie 61 a více let.

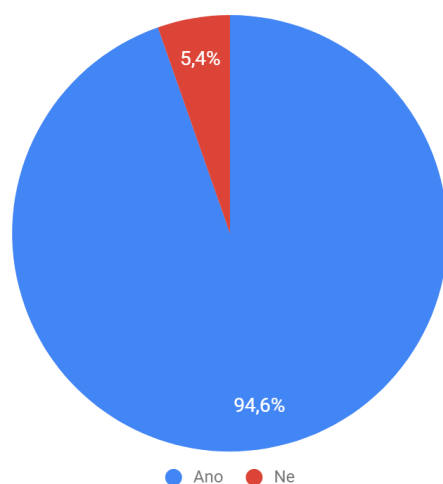
Graf 5: Zastoupení respondentů podle věkových kategorií

Zdroj: vlastní zpracování

Dále následovala tzv. vyřazovací otázka „Nakupovali jste někdy zboží přes internet?“, která respondenty, kteří tuto zkušenost nemají posune na otázku „Z jakého důvodu jste dosud nenakupovali zboží přes internet?“ a tím je pro ně dotazník ukončen. Pokud respondenti vyřazovací otázku zodpověděli kladně následuje pro ně sekce otázek týkajících se nakupování na internetu. Celkem 10 respondentů odpovědělo, že nemá zkušenost s internetovým nakupováním. Z nich bylo 5 respondentů z kategorie 61 a více, kdy 2 nemají internetové připojení, 2 nerozumí nakupování přes internet a 1 nedůvěřuje nákupu přes internet. Zbylých 5 respondentů bylo z ostatních kategorií. Z nich uvedli 4 respondenti, že nedůvěřují nákupu přes internet a 1 uvedl, že si zboží chce nejprve fyzicky prohlédnout. V porovnání s dalšími 176 respondenty se jedná pouze o výjimky.

Graf 6: Zkušenost s nakupováním na internetu

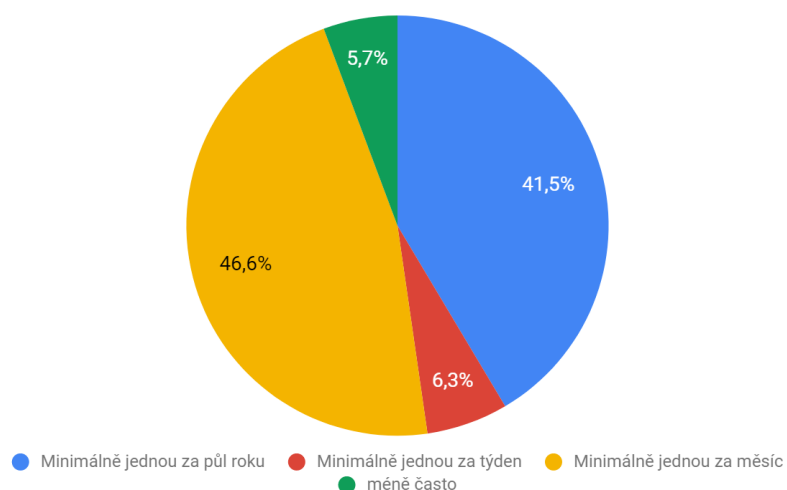

Zdroj: vlastní zpracování

Internetové nakupování

Ze 186 dotazovaných má 176 respondentů zkušenost s nakupováním na internetu. Z toho 128 žen a 48 mužů. První otázka zjišťovala četnost nákupu na internetu. Alespoň jednou za měsíc nakoupí na internetu 46,6 % respondentů. Dalších 41 % pak nákup na internetu provozuje minimálně jednou za půl roku. Nákup jednou týdně a více provádí 6,3 % respondentů. Necelých 6 % pak na internetu nakupuje méně jak jednou za rok.

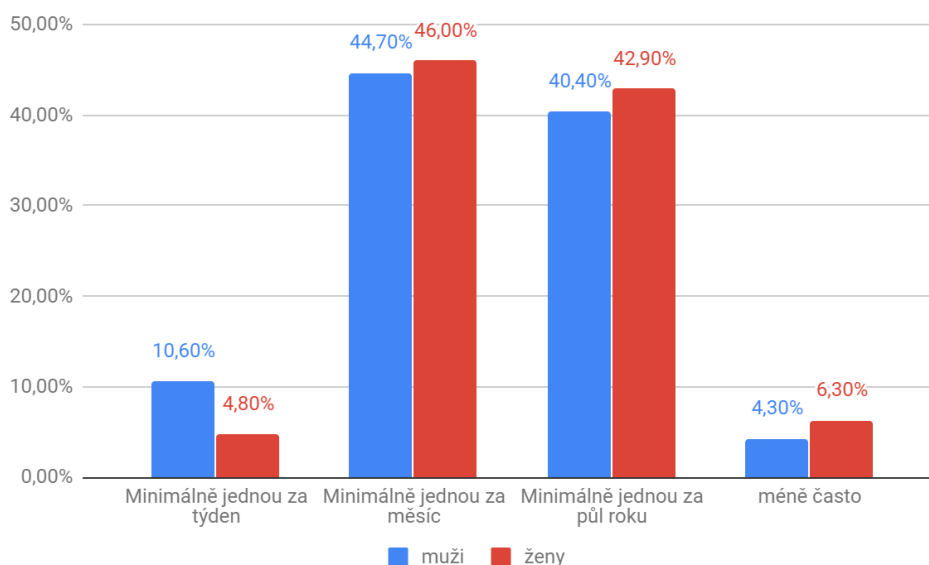
Graf 7: Četnost nákupu na internetu

Zdroj: vlastní zpracování

Četnost nakupování na internetu si můžeme ještě uvést v závislosti na pohlaví. Nejvíce dotazovaných mužů i žen nakupuje na internetu minimálně jednou za měsíc. Z dotazovaných mužů to uvedlo 44,7 % a z dotazovaných žen 46 %. Tím se příliš nenaplnjuje obecné mínění, že ženy nakupují více než muži. Dokonce 10,6 % mužů uvedlo, že nakupuje minimálně jednou za týden. U žen to bylo pouhých 4,8 %. Samozřejmě je potřeba brát v potaz nepoměr počtu mužů a žen, kteří dotazník vyplnili. U respondentů, kteří nakupují minimálně jednou týdně, lze nalézt společný znak, a to že převážná většina preferuje internetové nakupování před kamennými obchody z důvodu úspory času.

Graf 8: Četnost nákupu na internetu podle pohlaví

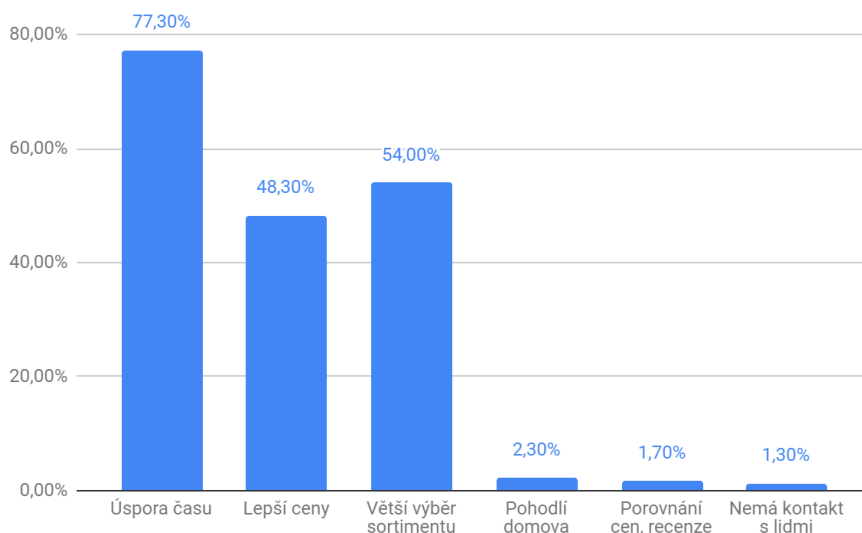

Zdroj: vlastní zpracování

Výhody internetového nakupování

V další otázce byli respondenti tázáni „V čem spatřujete největší výhodu nakupování na internetu oproti nákupu v kamenných obchodech?“ V této otázce měli respondenti možnost vybrat více odpovědí, či uvést jiný důvod. Ze 176 respondentů 77,3 % uvedlo, že jako výhodu internetového nakupování vidí úsporu času. Druhá nejčastěji uvedená výhoda byla možnost většího výběru sortimentu, se kterou se ztotožnilo více jak polovina dotazovaných. 48,3 % dotazovaných spatřuje jako výhodu lepší ceny, což může souviset s odpovědí lepší porovnání cen, který uvedlo 1,7 % respondentů. Zde se nabízí otázka, zda je zboží na internetu opravdu levnější, než v kamenných obchodech nebo se to tak může zdát právě díky možnosti jednoduššímu porovnání cen, kdy si spotřebitel vybere nejlevnější zboží na internetu. V případě, že by ale prošel kamenné obchody a porovnal ceny došel by ke stejné částce. Jako další výhodu bere 2,3 % respondentů nákup z pohodlí domova a 1,30 % respondentů vidí jako výhodu, že se vyhnou množství lidí v obchodech. Při porovnání s uvedenými výhodami elektronického nakupování ze stran zákazníků v teoretické části práce vidíme, že k již uvedeným, přibyla výhoda lepšího a jednoduššího porovnání cen a recenzí a také vyhnutí se kontaktu s ostatními lidmi.

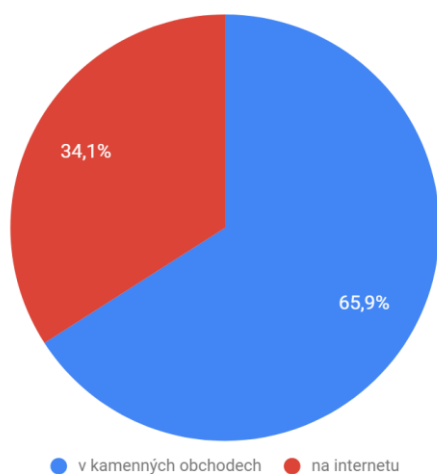
Graf 9: Výhody internetového nakupování

Zdroj: vlastní zpracování

Na závěr této sekce byla položena otázka, zda obecně preferují nakupování na internetu nebo v kamenných obchodech. I přes výše uvedené výhody internetového nákupu odpovědělo téměř 66 %, že raději nakupuje v kamenných prodejnách. Při bližším zkoumání bylo zjištěno, že o něco málo více mužů preferuje internetové obchody.

Graf 10: Preference nakupování

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 6 lze vypočítat, že při výpočtu poměru respondentů, kteří upřednostňují internetový nákup a celkového počtu respondentů nakupujících na internetu

v dané věkové kategorii nejvíce preferuje internetový obchod věková kategorie 31-40 let, kdy tak uvedlo téměř 46 %. Dalo by se to odůvodnit tím, že z pravidla tyto lidé jsou již zaměstnaní na plný úvazek, tím pádem internetový nákup upřednostňují z důvodu úspory času. Což se také při bližším analyzování dat potvrdilo, kdy všech 11 respondentů uvedlo jako výhodu internetového nakupování úsporu času. Dále lze tento výsledek vysvětlit tím, že osoby ve věku 31-40 let mohli využívat internetový obchodování v podstatě od doby, kdy měli možnost si začít vydělávat a nakupovat. Tudíž pro ně bylo snazší si na tento způsob zvyknout, než například věkovým kategoriím 51-60 let a 61 a více let, kdy internetový obchod preferuje pouze 21,1 % a 14,3 % respondentů.

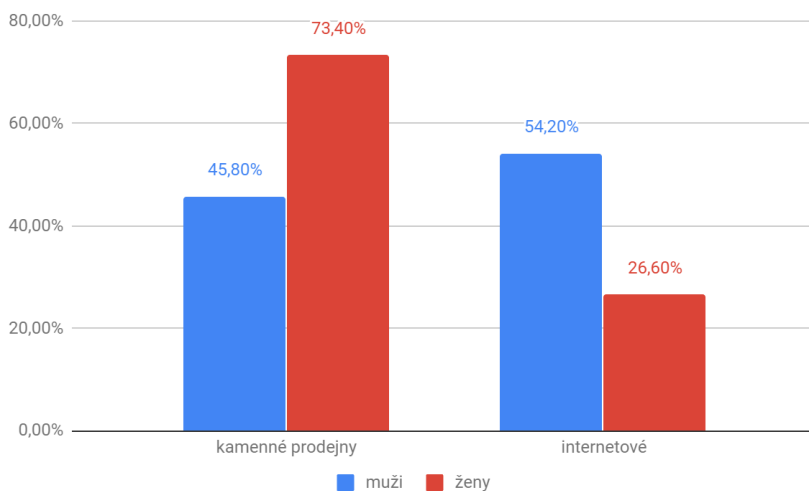
Tabulka 7: Preference internetového nákupu podle věkových kategorií

věková kategorie	Preference internetového nákupu	celkem nakupujících na internetu v jednotlivých věkových kategoriích	%
19 a méně let	7	19	36,8 %
21-30 let	21	62	33,9 %
31-40 let	11	24	45,8 %
41-50 let	16	45	35,6 %
51-60 let	4	19	21,1 %
61 a více	1	7	14,3 %

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č.11 vidíme, že 54,2 % mužů upřednostňuje nákup na internetu. U žen je to jen 26,6 %. Převážná většina mužů, která upřednostňuje internetový nákup, jako výhodu uvedla úsporu času, a také zkušenosti s nákupem na internetu v zemích EU. Tento výsledek tedy může podporovat obecné mínění, že muži neradi chodí po obchodech a nákup na internetu pak pro ně může být velmi dobrá alternativa.

Graf 11: Porovnání preference formy nakupování podle pohlaví

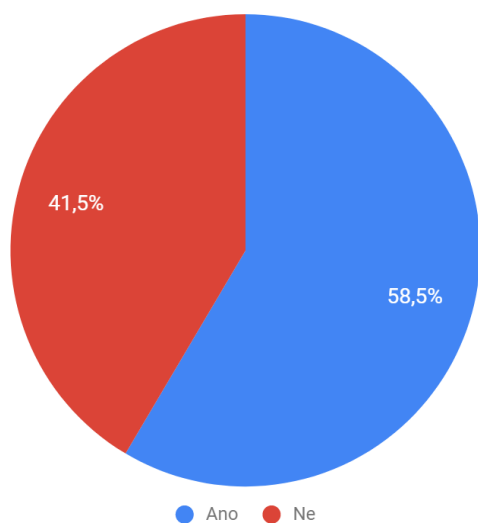

Zdroj: vlastní zpracování

Internetový nákup v jiných zemích EU

Po vyplnění výše uvedených otázek, čekala respondenty, kteří nakupují na internetu otázka, zda někdy nakoupili zboží na internetu v jiných zemích EU. Téměř 59 % již někdy zboží na internetu v zemích EU nakoupilo. Z celkových 176 respondentů tedy 103 z nich tuto zkušenost má a 73 nikoliv. Důvody, proč tolik respondentů stále nenakupovalo v jiných zemích EU budou více analyzovány dále v grafu č. 18.

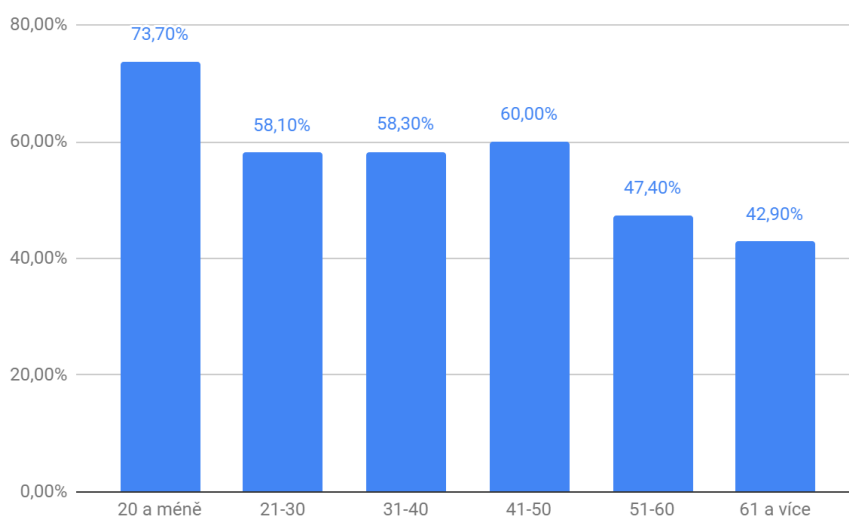
Graf 12: Zkušenost respondentů s nákupem v jiných zemích EU

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 13 ukazuje, že nejvíce respondentů, kteří mají zkušenost s internetovým nákupem v jiných zemích EU patří do věkové kategorie 20 a méně let. Z celkového počtu v této kategorii tak odpovědělo 73,7 % respondentů. Tento výsledek je mírně překvapivý, dalo by se očekávat, že nejvíce tuto zkušenost bude mít lidé ve věku 21-30 či 31-40 let, jelikož jejich příjem bude pravděpodobně vyšší a zároveň je větší předpoklad, že měli více příležitostí tento nákup uskutečnit. Obě tyto kategorie pak mají velmi podobný výsledek a to 58,1 % a 58,3 %. O trochu větší zkušenost má věková kategorie 41-50 let a to 60 % respondentů v této věkové kategorii. Ve věkové skupině 51-60 let má tuto zkušenost 47,4 % respondentů a nejmenší zkušenost je v kategorii 61 a více let, a to 42,9 % respondentů, což je logické, jelikož jsou zvyklí za většinu svého života nakupovat v kamenných obchodech a může pro ně být obtížnější se orientovat na zahraničních internetových stránkách.

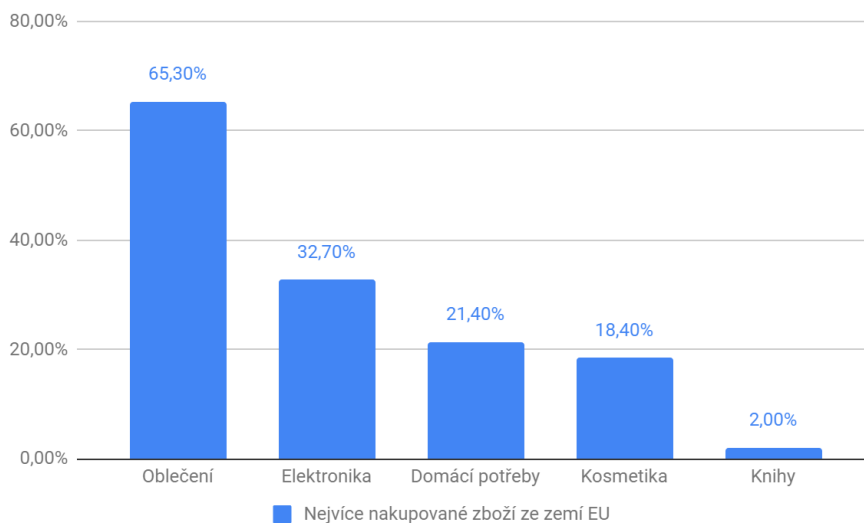
Graf 13: Zkušenost s internetovým nákupem v jiných zemích EU dle věk. kategorií

Zdroj: vlastní zpracování

Bližší zaměření na to, co čeští spotřebitelé nejvíce nakupují na internetu v jiných zemích EU nabízí graf č. 14. V této otázce měli dotazovaní možnost zaškrtnout více odpovědí či uvést jinou odpověď. Ze 103 osob 65,3 % nejvíce nakupuje oblečení. Druhé nejvíce nakupované zboží je elektronika, kdy ji uvedlo 32,7 % respondentů. Dále nakoupilo 21,4 % respondentů domácí potřeby, 18,4 % respondentů kosmetiku a 2 % knihy.

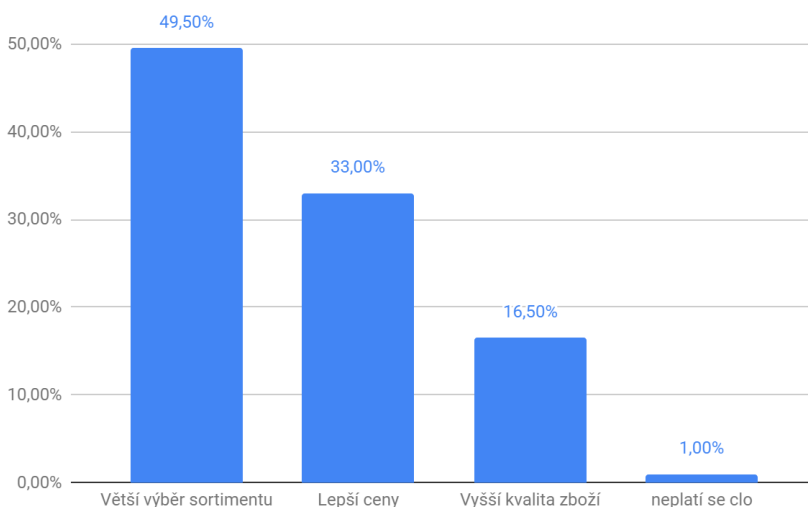
Graf 14: Nakupování zboží v jiných zemí EU

Zdroj: vlastní zpracování

Dále byli tito respondenti dotázáni v čem spatřují největší výhodu možnosti nakupování na internetu v jiných zemí EU oproti českým internetovým obchodům. Téměř polovina dotazovaných uvedla, že jako největší výhodu spatřuje větší výběr sortimentu. Lepší ceny vidí jako největší výhodu 33 % osob a 16,5 % respondentů uvedla vyšší kvalitu zboží. Jen 1 respondent uvedl, že největší pozitivum na nakupování na internetu v EU je osvobození od cla. Tato výhoda by byla ale spíše na místě v případě porovnávání internetového nákupu v EU a ve světě.

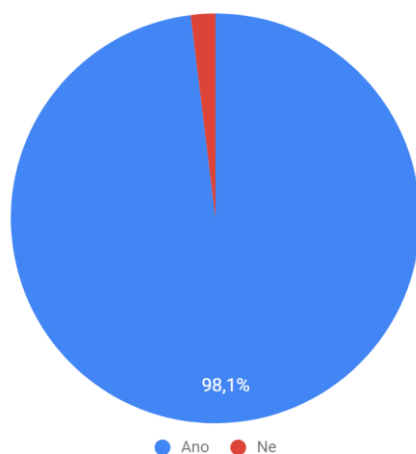
Graf 15: Výhody internetového nakupování v jiných zemí EU oproti ČR

Zdroj: vlastní zpracování

Na závěr této sekce byla položena otázka, zda byli respondenti se svým internetovým nákupem v EU spokojeni. Ze 103 respondentů pouze 2 odpověděli, že spokojeni nebyli. Jeden z nich byl nespokojen z důvodu neschopnosti prodejce jeho objednávku splnit a druhému došlé zboží neodpovídalo uvedenému popisu. Oba pak i shodně odpověděli na otázku, že by internetový nákup v zemích EU nedoporučili.

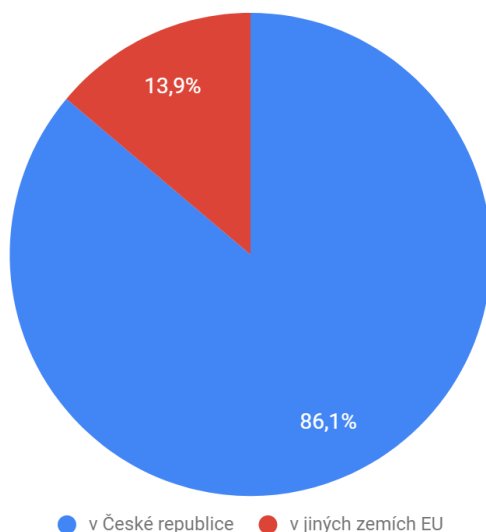
Graf 16: Spokojenost s internetovým nákupem v EU

Zdroj: vlastní zpracování

I přesto, že 101 respondentů bylo s internetovým nákupem v jiných zemích EU spokojeno, na otázku, zda preferují takové nakupování v ČR nebo v EU, 86,1 % z celkových 103 dotázaných uvedlo, že v ČR. Tento výsledek jasně potvrzuje předem stanovenou hypotézu, že čeští spotřebitelé stále nejsou zvyklí nakupovat v jiných zemích EU a využívat tak možnost volného pohybu zboží na vnitřním trhu EU.

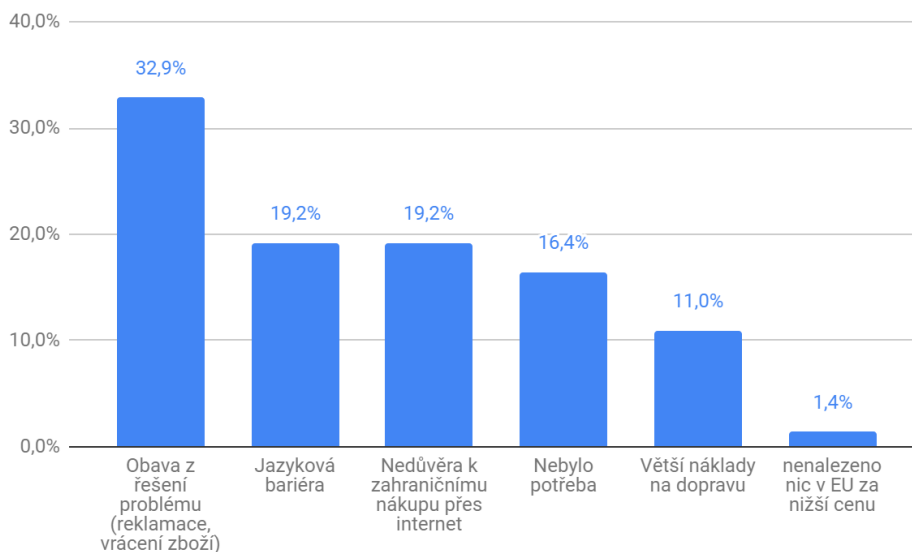
Graf 17: Preference internetového nakupování v EU nebo v ČR

Zdroj: vlastní zpracování

Nyní se dotazníkové šetření vrátí zpět ke 73 respondentům, kteří na internetu sice nakupují, ale zkušenost s internetovým nákupem v jiných zemích EU nemají. Tito respondenti odpovídali na otázku, z jakého důvodu stále nevyzkoušeli internetový nákup v jiných zemích EU. Graf č. 18 znázorňuje jejich odpovědi. Respondent měl možnost zaškrtnout pouze jednu odpověď. Jako nejčastější důvod byla uvedena obava z řešení různých problémů, jako je reklamace či vrácení zboží. Tento důvod převládá i přesto, že vnitřní trh má povahu vnitrostátního obchodu. Lidé jsou ale zřejmě stále k tomuto nakupování nedůvěřiví, jelikož právě nedůvěra k zahraničnímu nákupu přes internet je uvedena u 19,2 % respondentů spolu s jazykovou bariérou. Je třeba zmínit že důvod jazykové bariéry uvedli převážně respondenti z věkové kategorie 41-50 let. 12 dotazovaných, tedy 16,4 % přidalo vlastní odpověď, že dosud nebyl důvod k internetovému nákupu z jiných zemí EU. Vše, co potřebovali sehnali v českých internetových obchodech. Jen 1 respondent uvedl, že na internetu v jiných zemích EU nenalezl levnější zboží a nakupuje tak spíše z Číny, odkud je zboží levné.

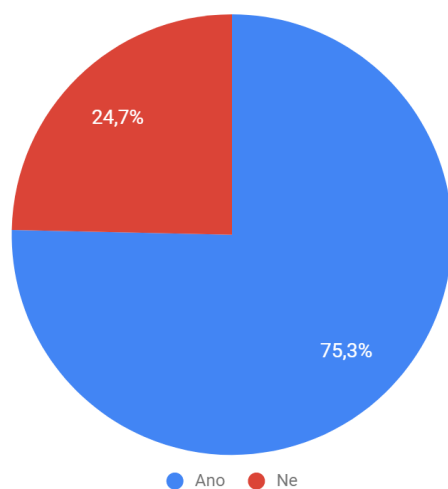
Graf 18: Důvody respondentů k neuskutečnění internetového nákupu v jiných zemích EU

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku, zda by uvažovali o nákupu z jiných zemí EU, kdyby jim nebránily výše uvedené bariéry, odpovědělo 75,3 % že ano. Zbýlých 24,7 % by ani tak neměla zájem nakupovat na internetu v jiných zemích EU.

Graf 19: Ochota respondentů nakupovat na internetu v jiných zemích EU při odstranění zmíněných překážek

Zdroj: vlastní zpracování

5 Výsledky a diskuze

V kapitole 3.2. teoretické části práce je zpracována problematika fungování vnitřního trhu EU a jeho vývoje. Zhodnocení této části práce se nachází na str.26 v kapitole 3.2.6. Druhá část teoretických východisek se zabývá charakteristikou elektronického obchodu a rozbořem jeho platné právní úpravy. Závěry z této kapitoly jsou opět uvedeny přímo pod kapitolou, a to na str. 40 v kapitole 3.4.3.

V souvislosti s elektronickým obchodováním je třeba připomenout platnou právní úpravu volného pohybu zboží, která je ukotvena v SFEU. Články 34 a 35 SFEU zakazují jakákoliv množstevní omezení dovozu i vývozu zboží i jiná opatření se stejným účinkem. Tento zákaz může omezit článek 36 SFEU, který uvádí, že při volném pohybu zboží na vnitřním trhu EU **nesmí být ohrožena veřejná mravnost, pořádek, bezpečnost nebo ochrana zdraví lidí, rostlin či ochrana národního kulturního pokladu**. Množstevní omezení musejí mít podobu právního dokumentu, tudíž jsou velmi dobře odhalitelná a jedná se tedy spíše o překážku historickou. Právní výklad SFEU ovšem nemusí být jednoznačný v případě zákazu opatření s rovnocenným účinkem množstevním omezením, který SFEU více nedefinuje. Jako nejdůležitější rozsudek SDEU, který upřesňuje tento pojem, je ve věci Dassonville. I přesto, že je z roku 1974, SDEU na tento spor stále ve svých rozhodnutích odkazuje. Dále byly vybrány a rozebrány nejdůležitější rozsudky týkající se čl. 36 SFEU, tedy související s veřejným pořádkem, mravností, bezpečností a ochranou zdraví lidí, zvířat a rostlin.

Při rozboru rozsudků SDEU, které se týkaly volného pohybu zboží bylo těžké učinit obecné závěry. Každý rozsudek má určitá specifika a často jsou rozhodnutí SDEU téměř až protichůdná. Jako příklad lze uvést právě zmíněný spor Dassonville, kdy belgická legislativa porušila čl. 34 SFEU, když požadovala osvědčení o původu dováženého zboží. Naproti tomu ve sporu Thompson, SDEU povolil VB omezit dovoz a vývoz sběratelských mincí z důvodu veřejného pořádku. Spory v oblasti volného pohybu zboží z velké části vyvstávají z **odlišných vnitrostátních úprav jednotlivých členských států**. Názorným příkladem může být spor Henn a Darby, kdy VB zakázala dovoz obscénních filmů a časopisů z Nizozemí. Zatímco v Nizozemí byla právní úprava v této oblasti poněkud volnější, VB prodej tohoto typu zboží striktně omezovala.

Při rozboru evropské právní úpravy v oblasti elektronického obchodování byla nejdůležitějším předpisem směrnice 2000/31/ES o elektronickém obchodu, jejímž cílem je

zajištění volného pohybu služeb informační společnosti mezi členskými státy. Rozsudků SDEU v oblasti elektronického obchodování není mnoho. V této práci byly uvedeny tři rozsudky a SDEU ve všech případech uznal právoplatnost vnitrostátních předpisů států, které jistým způsobem omezovaly volný pohyb zboží v informační společnosti odůvodněné čl. 36 SFEU. Lze uvést spor *Dynamic Medien*, ve kterém se jednalo o prodej animovaných filmů z VB do Německa. Filmy prošly kontrolou (určení přístupné věkové hranice) pouze ve VB, ale nikoliv v Německu. Německo pak požadovalo zákaz prodeje těchto filmů z důvodu neprovedené kontroly německými orgány. SDEU konstatoval, že evropské právo nebrání Německu vykonávání takové kontroly, je-li to v zájmu **ochrany dítěte**, tedy možným odůvodněním čl. 36 SFEU.

Sledovat ve výzkumném šetření konkrétní internetové obchody by pro tuto práci bylo příliš obsáhlé. Cílem výzkumu bylo tedy zjistit, jaké mají čeští spotřebitelé zkušenosti s internetovým nakupováním v jiných zemích EU. Také spotřebitelé se mohou setkat s výše zmíněnými bariérami obchodování na vnitřním trhu EU.

Výzkumu se zúčastnilo 186 osob. Nejméně zastoupenou kategorií byli lidé ve věku 61 a více let, kterých se dotazníku zúčastnilo pouze 12, z toho 5 nemělo zkušenost s internetovým nakupováním. Tato skutečnost byla předvídatelná, jelikož lidé tohoto věku jsou většinou celý svůj život nakupovat v kamenných prodejnách a je pro ně náročnější si přivyknout jinému způsobu nakupování.

Nejprve respondenti odpovídali na **dvě identifikační otázky** a poté na **filtrační otázku**, zda mají zkušenost s internetovým nakupováním. Dále se jednalo o otázky, jak často nakupují na internetu, jaké spatřují výhody v internetovém nakupování, zda preferují nakupování přes internet nebo v kamenných prodejnách, a jestli mají zkušenost s internetovým nakupováním v jiné zemi EU. Tato otázka posunula osoby, které odpověděli negativně na otázky, které se týkaly důvodů, proč tak neučinili. Ti, kteří zkušenost měli, se přesunuli na sekci, ve které byly otázky na jejich zkušenosti s nakupováním v jiných zemích EU. Závěrečnou otázkou bylo, jestli upřednostňují internetový nákup v ČR nebo v EU.

Dotazníku se zúčastnilo 186 osob s jasnou dominancí žen, kterých bylo 134. Z dotazníkového šetření vyplynulo několik poznatků. Pouze 10 respondentů ze 186 nemá zkušenost s internetovým nakupováním. Ze 176 osob, které uvedli, že nakupují na internetu, pouze 34,1 % tento způsob upřednostňuje před nakupováním v kamenných prodejnách. Z toho bylo 21 respondentů muži. Muži tedy na základě tohoto dotazníkového

šetření preferují nakupování na internetu více než ženy. Z hlediska věkových kategorií upřednostňují internetový obchod před kamenným nejvíce osoby ve věku 31-40 let, 19 a méně let a 21-30 let. Nejméně pak věková kategorie 61 a více let. Lze říci, že k této preferenci tedy tíhnou spíše osoby mladšího věku. Jako největší výhoda internetového nakupování byla uváděna úspora času, dále pak větší výběr sortimentu nebo lepší ceny. O zmíněné výhodě „lepší ceny“ je možné polemizovat. Jeden respondent totiž spatřuje jako výhodu možnost lepšího a jednoduššího porovnání cen. Tím se nabízí otázka, jestli je opravdu nakupování na internetu cenově výhodnější. Zda to není dané pouze jednodušším a rychlejším porovnáním cen, čímž se naskytne lepší možnost vybrat cenově nejvýhodnější zboží. Na otázku „Z jakého důvodu jste dosud nikdy nenakupovali přes internet zboží z jiných zemí EU?“ byl nejčastěji uváděn důvod **obavy z možných problémů**, jako je reklamace či vrácení zboží. Dále pak nedůvěra k zahraničnímu nakupování přes internet, **jazyková bariéra** nebo jednoduše nebyl důvod takový nákup uskutečnit. Většina respondentů, tedy 75,3 %, by pak o nákupu v zemích EU uvažovala, pokud by jim výše uvedené problémy nehrozily.

Respondenti, kteří zkušenost s nakupováním na internetu v jiných zemích EU mají, nejvíce nakupují oblečení a oceňují oproti internetovému nákupu v ČR především větší výběr sortimentu a lepší ceny. Na otázku, zda byli s nákupem v jiných zemích EU spokojeni, odpovědělo 98,1 % respondentů, že ano. I přesto však na otázku, zda dávají přednost internetovému nakupování v ČR nebo v EU, preferuje 86,1 % ČR.

Dotazníkové šetření tedy **potvrzuje předem stanovenou hypotézu**, že čeští spotřebitelé dávají přednost internetovému nakupování v ČR před jinými zeměmi EU, a to i přesto že ti, kteří v jiných zemích EU nakoupili, byli spokojeni. Stále u velké části spotřebitelů převládá určitá nedůvěra a obava z řešení komplikací či z nakupování v cizím jazyce. U českých internetových prodejců si jsou čeští spotřebitelé stále jistější. Výsledky výzkumu lze porovnat s průzkumem, který uskutečnila v roce 2015 nezisková organizace dTest¹¹⁶. Podle jejich výsledků mělo více jak 99 % respondentů zkušenost s internetovým nákupem, což odpovídá výsledku výzkumu této bakalářské práce, kde tuto zkušenost mělo 94 %. Téměř 53 % respondentů dTestu uvedlo, že již někdy nakupovali v jiných zemích EU. V případě této bakalářské práce tak odpovědělo téměř 59 %. I v této otázce tedy můžeme hovořit o shodném výsledku. Důvod, proč nenakupují v jiných zemích EU,

¹¹⁶ dTest, *Češi a online nakupování v zahraničí*. [online]. [cit. 2019-03-06]. Dostupné z:

<https://www.dtest.cz/clanek-4775/cesi-a-online-nakupovani-v-zahranici>

dotazování dTestu nejčastěji uváděli stejné důvody jako dotazování průzkumu této práce, tedy obavy z řešení problému a jazykovou bariéru. 84 % respondentů, kteří nakupovali v jiných zemích EU v průzkumu dTestu uvedlo, že s nákupem neměli žádné problémy a ti, kteří problémy měli, nejčastěji uváděli neobdržení zboží, nebo doručené zboží neodpovídalo uvedenému popisu. I v těchto otázkách se oba průzkumy shodují. V otázce preferencí internetového nakupování v ČR nebo v jiných zemích EU, uvedlo 48 % dotazovaných, že upřednostňují nakupování v ČR. V této otázce ale byla dotazovaným dTestu navíc nabídnuta odpověď preference nakupování v zemích mimo EU, což dotazníkové šetření této bakalářské práce nenabízelo. I přesto lze říci, že v obou průzkumech bylo zjištěno, že čeští spotřebitelé upřednostňují nakupování v České republice než v jiných zemích EU. Na tomto základě byla tedy předem stanovená hypotéza potvrzena. Vyhodnocení **výzkumných otázek** je přehledně zpracováno do tabulky č. 7.

VO č. 1: Z jakého důvodu spotřebitelé nenakupují na internetu v jiných zemích Evropské unie?

VO č. 2: Co spotřebitelé nejvíce nakupují po internetu v jiných zemích Evropské unie?

VO č.3: Byli spotřebitelé s nakupováním po internetu v jiných zemích Evropské unie spokojeni?

VO č. 4: Nakupují spotřebitelé raději na internetu nebo v kamenných prodejnách?

Tabulka 8: Vyhodnocení výzkumných otázek

Výzkumná otázka	Odpověď	Celkem odpovídajících respondentů
VO č.1	32,9 % obava z řešení problémů 19,2 % jazyková bariéra 19,2 % nedůvěra 16,4 % nebyl důvod nákupu 11 % vysoké dopravní náklady	73
VO č.2	65,3 % oblečení 32,7 % elektronika 21,4 % domácí potřeby 18,4 % kosmetika	103 (možnost vybrat více odpovědí)
VO č.3	98,1 % ano 1,9 % ne	103
VO č.4	65,9 % kamenné prodejny 34,1 % internetové obchody	176

Zdroj: vlastní zpracování

5.1 Instituce nabízející pomoc spotřebitelům

Z komparace teoretické a praktické části vyplynulo, že podmínky pro internetový obchod jsou vymezeny jak evropským, tak českým právem. Z výsledků výzkumu je zřejmé, že hlavním důvodem, proč čeští spotřebitelé nakupují málo v jiných zemích EU, je obava z řešení možných problémů (reklamace, vrácení zboží, vrácení peněz), které by bylo nutné řešit na území daného státu EU.

Málo českých spotřebitelů má povědomí o tom, že je možnost se obrátit na **Evropské spotřebitelské centrum**, které řeší spory s podnikateli z jiných zemí EU a nabízí v této oblasti bezplatné rady a služby spotřebitelům. Tato instituce působí pod Evropskou komisí a Českou obchodní inspekci. V příloze č. 2 této bakalářské práce je uveden kontakt na toto spotřebitelské centrum.¹¹⁷

Další možnost pro české spotřebitele zajišťuje taktéž Česká obchodní inspekce a je jím **mimosoudní řešení sporů**. V případě problému jak s českým, tak se zahraničním podnikatelem nabízí bezplatné mimosoudní řešení, kde pro zahájení je třeba pouze vyplnit

¹¹⁷ Česká obchodní inspekce. *Evropské spotřebitelské centrum* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://www.coi.cz/pro-spotrebitele/evropske-spotrebitelske-centrum/>

formulář, který je uvedený na webových stránkách České obchodní inspekce (viz příloha č. 8.2.2.).¹¹⁸

¹¹⁸ Česká obchodní inspekce. *Informace o mimosoudním řešení spotřebitelských sporů (ADR)* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://www.coi.cz/informace-o-adr/>

6 Závěr

Tato bakalářská práce byla zaměřena na vyhodnocení pramenů evropského práva souvisejících s volným pohybem zboží a na možné překážky jak volného pohybu zboží, tak elektronického obchodování na vnitřním trhu EU. V teoretické části práce byla zpracována problematika vnitřního trhu EU. Jakým způsobem se vnitřní trh EU utvářel a na jakých principech dnes funguje. Byly definovány pojmy volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu, přičemž největší zaměření bylo na volný pohyb služeb, který byl klíčový pro vypracování části vlastní práce. Bylo zjištěno, že při utváření vnitřního trhu EU měly být odstraněny právní, technické či administrativní bariéry, které by bránily volnému pohybu zboží. I přesto, ale dodnes přetrvávají určité překážky, které brání úplné integraci trhů, a to zejména odlišná vnitrostátní úprava například v otázce veřejné mravnosti či bezpečnosti. V druhé části teoretické práce byl definován pojem digitální trh a elektronický obchod. Bylo zjištěno, že první elektronický obchod proběhl již v roce 1992 v USA, kde šlo o prodej CD. Vznik elektronického obchodu byl samozřejmě podmíněn vznikem internetu. První předchůdce dnešního internetu byl vytvořen v roce 1969. Elektronický obchod tedy na svůj příchod čekal více jak 20 let po vzniku internetu.

Dále byla zpracována právní úprava elektronického obchodování v EU a ČR. Jednotlivé právní předpisy byly rozebrány a seřazeny z časového hlediska platnosti.

Práce se zaměřila mimo jiné také na analýzu rozsudků SDEU v oblasti volného pohybu zboží a elektronického obchodování. Byly analyzovány rozsudky, které napomáhají definovat opatření s rovnocenným účinkem, jako je např. rozsudek Dassonville, který tyto opatření definoval jako všechna opatření, které by mohly bránit obchodu mezi členskými státy. Tuto definici zúžil více rozsudek Keck a Mithouard, který z ORUKO vyloučil opatření, které by omezovala určitou modalitu prodeje, pokud jsou nediskriminační. Význam rozsudků spočívá v jednotném výkladu přístupu řešení k dané problematice. Dále se práce zabývala možnými důvody, kdy je dovoleno určité omezení volného pohybu zboží. Jsou to důvody uvedené ve čl. 36 SFEU. Jedná se o ospravedlnění veřejnou mravností, pořádkem, bezpečností a ochranou zdraví lidí a zvířat. Článek 36 SFEU uvádí i další ospravedlnění, které z důvodu obsáhlosti nebyly v práci rozebrány. Uvedené rozsudky byly zpracovány do přehledných tabulek. Lze říci, že veškeré spory vyvstávaly z důvodu odlišných právních úprav jednotlivých členských států. Právní úprava České republiky je v problematice uvedené čl. 36 SFEU celkem volná. Naopak právní

předpisy ve Velké Británii, Německa či Finska mají více omezující právní úpravu a z toho důvodu docházelo k více sporům při dovážení zboží do těchto zemí.

Na základě vyhodnocení přístupu spotřebitelů k elektronickému obchodování a následnému potvrzení hypotézy, zda čeští spotřebitelé upřednostňují internetový nákup v ČR než v jiných zemích EU, bylo zjištěno, že naprostá většina spotřebitelů v dnešní době již má zkušenost s internetovým nakupováním. V obecném měřítku však stále více lidí preferuje nakupování v kamenných obchodech. Při zkoumání této preference podle pohlaví bylo zjištěno, že 54,2 % dotazovaných mužů preferuje internetové obchody. U žen však tuto preferenci mělo jen 26,6 %. Bylo zjištěno, že jako největší výhodu spatřují u internetových obchodů úsporu času, lepší sortiment a nižší ceny. Z otázek, které se týkaly internetového nakupování v EU bylo zjištěno, že více jak polovina respondentů má zkušenost s nakupováním v jiných zemích EU a téměř všichni pak byli s tímto nákupem spokojeni. Nejčastěji spotřebitelé nakupují oblečení, elektroniku nebo domácí potřeby. Jako výhodu tohoto nakupování uvedlo nejvíce respondentů větší výběr sortimentu, lepší ceny či vyšší kvalitu zboží. Jako největší překážka, kvůli které lidé dosud nenakoupili zboží v jiných zemích EU, byla vyhodnocena obava z řešení možných problémů a jazyková bariéra. Většina lidí by po odbourání této překážky o internetovém nákupu v jiných zemích uvažovala. I přesto však 86,4 % respondentů uvedlo, že upřednostňují internetové nakupování v ČR před jinými zeměmi EU.

Výsledky průzkumu tedy potvrdily předem stanovenou hypotézu. Dokazují, že lidé si jsou stále jistější u internetových obchodů v ČR i přesto, že většina internetových nákupů z jiných zemí EU proběhla bez problému.

Podle autorky práce je pak na zahraničních obchodech jiných zemí EU, aby dokázaly vytvořit vhodné podmínky a nabídly také určitou jistotu možného přístupu v poradenství řešení sporů pro takové nakupování českým spotřebitelům. Doporučením pro internetové zahraniční obchody by pak bylo: možnost výběru jazyku na internetových stránkách obchodu, přehlednost a snadná orientace na internetových stránkách či srozumitelný reklamační řád.

Řešením pro odbourání obav českých spotřebitelů by pak mohlo být Evropské spotřebitelské centrum ČR, které nabízí bezplatné služby a rady těm spotřebitelům, kteří mají spory s prodejci z jiných zemí EU. V případě řešení spotřebitelských sporů poskytuje Česká obchodní inspekce možnost využít mimosoudní řešení. V příloze této bakalářské

práce jsou uvedeny kontakt na Evropské spotřebitelské centrum ČR a formulář pro zahájení mimosoudního řešení sporu.

7 Seznam použitých zdrojů

Literatura

BEDNÁŘ, Vojtěch. *Internetová publicistika*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 210 s. ISBN 978-80-247-2452-1

FEREBAUEROVÁ, Růžena, LESKOVCOVÁ, Martina a kolektiv. *EU od jednotného evropského k jednotnému digitálnímu trhu*. Vyd. 1, České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2016. 64 s. ISBN 978-80-7556-004-9

FIALA, Petr, Markéta, PITROVÁ. *Evropská Unie*. Vyd. 2., doplněné a aktualizované vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2010. 803 s. ISBN 978-80-7325-223-6

FRIMMEL, Martin. *Elektronický obchod: právní úprava*. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2002. 321 s. ISBN 80-7175-114-6

PLECHANOVÁ, Běla. *Institucionální vývoj Evropské unie od Maastrichtské smlouvy k východnímu rozšíření, hledání rovnováhy mezi společenstvím a jeho členskými státy*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2004. 355 s. ISBN 80-246-0800-0

REICHEL, Jiří, *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*, Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6

SOUKUP, Jindřich, *Zdroje a perspektivy evropských ekonomik na počátku 21. století v kontextu soudobé globalizace*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2015. 151 s. ISBN 978-80-7261-281-9

SUCHÁNEK, Petr. *Podnikání a obchodování na internetu*. Vyd. 1. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2008. 224 s. ISBN 978-80-7248-458-4

SYLLOVÁ, Jindřiška, PÍTROVÁ, Lenka, PALDUSOVÁ, Helena a kolektiv, *Lisabonská smlouva*. Komentář. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2010, 1344 s. ISBN 978-80-7400-339-4

ŠÍŠKOVÁ, Naděžda a kol., *Evropské právo 2. Jednotný vnitřní trh*. Vyd.1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 263 s. ISBN 978-80-7357-949-4

ŠVADLENKA, Libor, MADLEŇÁK, Radovan, *Elektronické obchodování*. Vyd. 1. Pardubice: Institut Jana Pernera, o.p.s., 2007. 164 s. ISBN 80-86530-40-X

TICHÝ, Luboš a kolektiv. *Evropské právo*. Vyd.4., Praha: C.H. Beck, 2011. 953 s. ISBN 978-80-7400-333-2

Publikace Evropské unie

Evropská komise, generální ředitelství pro podniky a průmysl, *Volný pohyb zboží. Příručka k uplatňování ustanovení Smlouvy upravujících volný pohyb zboží*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010, 43 s. ISBN 978-92-79-13473-9

Komise Evropských společenství, *Evropská unie*, Vyd. 1. Praha: VICTORIA PUBLISHING a.s., 1994. 52 s. ISBN: 80-85865-53-X

Politiky Evropské unie, *Vnitřní trh*. Vyd.2. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014. ISBN 978-92-79-42531-8

Internetové zdroje

dTest, *Češi a online nakupování v zahraničí* [online]. [cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <https://www.dtest.cz/clanek-4775/cesi-a-online-nakupovani-v-zahranici>

Česká obchodní inspekce. *Evropské spotřebitelské centrum* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://www.coi.cz/pro-spotrebitele/evropske-spotrebitelske-centrum/>

Česká obchodní inspekce. *Informace o mimosoudním řešení spotřebitelských sporů (ADR)* [online]. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <https://www.coi.cz/informace-o-adr/>

eurostat. [online]. [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Internet_access_and_use_statistics_households_and_individuals

Generální ředitelství pro komunikaci (Evropská komise). *EU a jednotný digitální trh*. Publikace EU [online]. [cit.2018-11-03]. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/8084b7f3-6777-11e7-b2f2-01aa75ed71a1>

Maciejewski, M. *Svoboda usazování a volný pohyb služeb*. Evropský parlament [online]. [cit. 2018-11-26]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/40/svoboda-usazovani-a-volny-pohyb-sluzeb>

Maciejewski, M. *Volný pohyb zboží*. Evropský parlament [online]. [cit. 2018-06-05]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_2.1.2.html

MARKETINGOVÉ NOVINY. *Historie elektronických obchodů* [online]. [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: http://www.marketingovenoviny.cz/marketing_4391/

OECD Glossary of statistical terms. *OECD* [online]. [cit. 2013-02-03]. Dostupné z: <http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=4721>

Urban, L., Volný pohyb služeb. Úřad vlády České republiky [online]. [cit. 2018-06-18]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8735/sekce/volny-pohyb-sluzeb/>

Urban, L., Volný pohyb zboží. Úřad vlády České republiky [online]. [cit. 2018-06-05]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8734/sekce/volny-pohyb-zbozi/>

Urban, L., *Základní informace o vnitřním trhu*. Úřad vlády České republiky [online]. [cit. 2018-05-29]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8739/sekce/zakladni-informace-o-vnitrim-trhu/>

Právní předpisy

Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli ze dne 18. dubna 1951 [online]. [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/753-smlouva_o_esuo.pdf

Smlouva o založení Euroatomu ze dne 25.3.1957 [online]. [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/757-smlouva_o_euratom.pdf

Jednotný evropský akt ze dne 17. a 28. února 1986 [online]. [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/2/763-jea.pdf>

Smlouva o založení Evropského společenství ze dne 25. března 1957 [online]. [cit. 2018-06-20] Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/754-smlouva_o_es.pdf

Smlouva o Evropské unii ze dne 7. února 1992 [online]. [cit. 2018-08-28]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/758-smlouva_o_eu_puvodni_verze.pdf

Smlouva o fungování Evropské unie ze dne 3.12. 2007 [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

Smlouva o vytvoření jednotné rady a jednotné komise Evropských společenství ze dne 8. dubna 1965 [online]. [cit. 2018-06-20]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/761-slucovaci_smlouva.pdf

Použité rozsudky JSDEU

Rozsudek SDEU ze dne 1. 7. 1969, sp. zn. C-3/69 (Social Fonds voor de Diamantarbeiders) [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-2/69&language=cs>

Rozsudek SDEU ze dne 1. 7. 1969, sp. zn. C-24/68 (Commission of the European Communities v Italian Republic) [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61968CJ0024&lang1=cs&type=TXT&ancre=>

Rozsudek SDEU ze dne 10.12.1968, sp. zn. C-7/68 (Commission of the European Communities v Italian Republic) [online]. [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61968CJ0007&lang1=cs&type=TXT&ancre=>

Rozsudek SDEU ze dne 24. 3. 1994, sp. zn. C-275/92, (Her Majesty's Customs and Excise v Gerhart Schindler and Jörg Schindler) [online]. [cit. 2018-09-01]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=98573&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1709594>

Rozsudek SDEU ze dne 4. února 2010, sp. zn. C-14/09 (Hava Genc v Land Berlin) [online]. [cit. 2018-09-01]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=74927&pageIndex=0&doclang=CS&mode>

Rozsudek SDEU ze dne 9. června 1992, sp. zn. C-47/90, (Établissements Delhaize Frères et Compagnie Le Lion SA v Promalvin SA and AGE Bodegas Unidas SA) [online]. [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=97214&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1711563>

Rozsudek SDEU ze dne 11. července 1974, sp. zn. C-8/74 (Procureur du Roi v Benoît and Gustave Dassonville) [online]. [cit. 2018-09-01]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=74927&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1709866>

Rozsudek SDEU ze dne 28.9. 2006, sp. zn. C-434/04 (Criminal proceedings against Jan-Erik Anders Ahokainen and Mati Leppik) [online]. [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=65198&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1713102>

Rozsudek SDEU ze dne 3.9.2008, ve spojených věcí sp.zn. C-402/5 a C-415/05 (Yassin Abdullah Kadi a Al Barakaat International Foundation proti Radě Evropské unie a Komise Evropských společenství) [online]. [cit. 2018-09-15]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62005CJ0402&lang1=es&type=TXT&ancre=>

Rozsudek SDEU ze dne 11.6. 1987, sp. zn. C-241/86, (Openbaar Ministerie v Jacques Bodin and Établissements Minguet & Thomas) [online]. [cit. 2018-09-12]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61986CJ0241&lang1=es&type=TXT&ancre=>

Rozsudek SDEU ze dne 4.10. 1991, sp. zn. C-367/89, (Criminal proceedings against Aimé Richardt and Les Accessoires Scientifiques SNC) [online]. [cit. 2018-09-16]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61989CJ0367&lang1=es&type=TXT&ancre=>

Rozsudek SDEU ze dne 20. 5. 1976, sp. zn. C-104/75, (Adriaan de Peijper, Managing Director of Centrafarm BV.) [online]. [cit. 2018-09-16]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61975CJ0104&lang1=es&type=TXT&ancre=>

Rozsudek SDEU ze dne 11. 12. 2003, sp. zn. C-322/01, (Deutscher Apothekerverband eV v 0800 DocMorris NV and Jacques Waterval) [online]. [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62001CJ0322&lang1=es&type=TXT&ancre=>

Rozsudek SDEU ze dne 14. 2. 2008, sp. zn. C-244/06, (Dynamic Medien Vertriebs GmbH v Avides Media AG) [online]. [cit. 2019-02-15]. Dostupné z:
<http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62006CJ0244&lang1=es&type=TXT&ancre=>

Rozsudek SDEU ze dne 14.7. 1983, sp. zn. C-174/82, (Criminal proceedings against Sandoz BV) [online]. [cit. 2019-02-15]. Dostupné z:
<http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61982CJ0174&lang1=es&type=TXT&ancre=>

Rozsudek SDEU ze dne 3.12. 1998, sp. zn. C-67/97, (Criminal proceedings against Ditlev Bluhme) [online]. [cit. 2019-02-15]. Dostupné z:
<http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61997CJ0067&lang1=es&lang2=CS&type=TX T&ancre=>

8 Přílohy

8.1 Dotazník

Průzkum nákupu přes internet v zemích EU

Dobrý den,

Prosím Vás o vyplnění dotazníku, který se týká nákupu na internetu v zemích Evropské unie. Dotazník slouží k vypracování mé bakalářské práce, která se zabývá vnitřním trhem EU se zaměřením na elektronický obchod.

***Povinné pole**

1. Pohlaví *

Označte jen jednu elipsu.

- Muž
 Žena

2. Věk *

Označte jen jednu elipsu.

- 20 a méně
 21-30
 31-40
 41-50
 51-60
 61 a více

3. Nakupovali jste někdy zboží přes internet? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano *Přeskočte na otázku 4.*
 Ne *Přeskočte na otázku 15.*

Přeskočte na otázku 4.

Nákupy zboží na internetu

4. Jak často nakupujete zboží na internetu? *

Označte jen jednu elipsu.

- Minimálně jednou za týden
 Minimálně jednou za měsíc
 Minimálně jednou za půl roku
 Jiné: _____

5. V čem spatřujete největší výhodu nakupování na internetu oproti nákupu v kamenných obchodech? **Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- Úspora času
 Větší výběr sortimentu
 Lepší ceny
 Jiné: _____

6. Obecně preferujete nakupování na internetu nebo v kamenných obchodech? **Označte jen jednu elipsu.*

- na internetu
 v kamenných obchodech

7. Nakoupili jste někdy zboží přes internet v některé z jiných zemí EU? **Označte jen jednu elipsu.*

- Ano *Přeskočte na otázku 8.*
 Ne *Přeskočte na otázku 13.*

Nákup zboží v EU

8. Co jste kupovali přes internet v jiných zemí EU? **Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- Oblečení
 Elektroniku
 Domácí potřeby
 Kosmetiku
 Jiné: _____

9. V čem spatřujete největší výhodu internetového nákupu v jiných zemích EU oproti internetovému nákupu v ČR? **Označte jen jednu elipsu.*

- Vyšší kvalita zboží
 Lepší ceny
 Větší výběr sortimentu
 Jiné: _____

10. Byli jste s nákupem spokojen/a? **Označte jen jednu elipsu.*

- Ano *Přeskočte na otázku 16.*
 Ne *Přeskočte na otázku 11.*

Přeskočte na otázku 16.

Nespokojenost s nákupem v zemích EU

11. Z jakého důvodu jste nebyli spokojeni? **Zaškrtněte všechny platné možnosti.*

- Zboží, které přišlo, bylo poškozené
- Zboží došlo se zpožděním
- Problémy s platbou
- Problémy s reklamací
- Zboží neodpovídalo uvedenému popisu
- Jiné: _____

12. Doporučili byste nákup zboží přes internet v jiných zemích EU ostatním lidem? **Označte jen jednu elipsu.*

- Ano
- Ne

*Přeskočte na otázku 16.***Nikdy jsem nekoupil/a nic z jiných zemí EU****13. Z jakého důvodu jste nikdy nenakupovali přes internet zboží z jiných zemí EU? ****Označte jen jednu elipsu.*

- Jazyková bariéra
- Obava z řešení problému (reklamace, vrácení zboží)
- Větší náklady na dopravu
- Nedůvěra k zahraničnímu nákupu přes internet
- Jiné: _____

14. Uvažovali byste nad nákupem z jiných zemí EU, kdyby Vám takové problémy nehrozily? **Označte jen jednu elipsu.*

- Ano
- Ne

*Přestaňte tento formulář vyplňovat.***Nenakupoval/a jsem nikdy zboží přes internet****15. Z jakého důvodu jste dosud nenakupovali zboží přes internet? ****Označte jen jednu elipsu.*

- Nemám internetové připojení
- Nedůvěřuji nakupování přes internet
- Nerozumím nakupování přes internet
- Jiné: _____

*Přestaňte tento formulář vyplňovat.***Nákupy**

16. Upřednostňujete nákup přes internet spíše v ČR nebo v jiných zemích EU? *

Označte jen jednu elipsu.

- v České republice
 v jiných zemích EU
-

Používá technologii

8.2 Informace pro spotřebitele ohledně sporů na vnitřním trhu Evropské unie

8.2.1 Kontakty na Evropské spotřebitelské centrum ČR

CHCETE RADU ČI INFORMACI?

Navštivte web www.evropskyspotrebitel.cz, případně pište na ECCNET-CZ@ec.europa.eu nebo volejte na 296 366 155.

8.2.2 Formulář pro zahájení mimosoudního řešení spotřebitelského sporu

Návrh na zahájení mimosoudního řešení spotřebitelského sporu

I. Údaje o navrhovateli

Navrhovatelem je spotřebitel. E-mail, telefonní číslo a ID datové schránky nejsou povinné údaje. Vždy doporučujeme vyplnit e-mailovou adresu.

Jméno a příjmení

Adresa místa bydliště

(Ulice, číslo popisné, PSČ, Město a stát)

E-mail

Telefonní číslo

ID datové schránky

Navrhovatel je v řízení zastoupen zmocněncem

V případě zastoupení zmocněncem je třeba doložit písemnou plnou moc.

ANO

NE

Jméno a příjmení zmocněnce

Adresa místa bydliště zmocněnce

(Ulice, číslo popisné, PSČ, Město a stát)

E-mail

Telefonní číslo

ID datové schránky

II. Údaje o podnikateli, proti kterému návrh směřuje

Název společnosti / jméno podnikatele

IČ podnikatele

(pokud je navrhovateli známo)

Adresa sídla podnikatele

(Ulice, číslo popisné, PSČ, Město a stát)

E-mail

(pokud je navrhovateli známo)

Telefonní číslo

(pokud je navrhovateli známo)

ID datové schránky

(pokud je navrhovateli známo)

III. Stručné vyličení rozhodných skutečností

IV. Řešení sporu navrhané spotřebitelem

Pokusil se spotřebitel řešit spor s podnikatelem přímo?

ANO

NE

Datum pokusu o přímé řešení sporu s podnikatelem

V. Seznam příloh

1. Doklad o pokusu řešit spor s podnikatelem přímo (povinná příloha návrhu)

Další přílohy:

Prosíme, přiložte kopie dokladů, které máte k dispozici, tj. především kopii smlouvy či dokladu o koupi, kopii vzájemné korespondence s podnikatelem, kopie reklamčních protokolů atd.

Podávám návrh na mimosoudní řešení spotřebitelského sporu ve smyslu § 20d a násl. zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění. Prohlašuji, že ve věci nerozhodl soud, nebyl vydán rozhodčí nález a nebyla uzavřena dohoda stran v rámci mimosoudního řešení spotřebitelského sporu a ani nebylo zahájeno řízení před soudem, rozhodčí řízení nebo mimosoudní řešení spotřebitelského sporů. Prohlašuji, že údaje uvedené v tomto návrhu jsou pravdivé.

.....
Datum

.....
Podpis osoby, která podává návrh

Poučení:

Tento návrh je třeba vlastnoručně podepsat a zaslat na adresu Česká obchodní inspekce, oddělení mimosoudního řešení spotřebitelských sporů (ADR), Štěpánská 15, 120 00 Praha 2. Návrh lze rovněž podat osobně, elektronickou poštou se zaručeným elektronickým podpisem nebo prostřednictvím datové schránky podatele.

Mimosoudní řešení spotřebitelského sporu se řídí zejména příslušnými ustanoveními zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění, a Pravidly pro postup při mimosoudním řešení spotřebitelských sporů, která jsou zveřejněna na internetových stránkách www.adr.coi.cz. Na těchto internetových stránkách naleznete rovněž podrobné informace o mimosoudním řešení spotřebitelských sporů při České obchodní inspekci.

Účelem mimosoudního řešení sporu je nalezení vzájemné dohody stran o předmětu sporu. V rámci mimosoudního řešení sporu tedy nemůže být vydáno právně závazné rozhodnutí proti vůli jedné ze stran.